

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2017

Bc. VERONIKA FIKESOVÁ

Mendelova univerzita v Brně

Agronomická fakulta

Ústav chovu a šlechtění zvířat

**Analýza chovu a výkonnosti koní v České republice
z hlediska soutěží všestrannosti**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Eva Sobotková, Ph.D.

Vypracovala:

Bc. Veronika Fikesová

Brno 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci:

„Analýza chovu a výkonnosti koní v České republice z hlediska soutěží všestrannosti“

vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....

podpis

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce, Ing. Evě Sobotkové, Ph.D. za odborné vedení, poskytnuté informace, pomoc při získávání podkladů k diplomové práci a především za čas, který mi věnovala.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům, kteří mě podporovali během celého studia.

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá jezdeckou disciplínou – všestranností. V literárním přehledu je popsán historický vývoj a současná situace soutěží všestrannosti. Dále popisuje plemena koní využívaná k této disciplíně. V práci jsou zmíněni naši nejvýznamnější jezdci a koně.

Vlastní práce zahrnuje statistické vyhodnocení vlivu plemenné příslušnosti, věku, roku startu a pohlaví koní na jejich výkonnost. Byla použita data z Přehledu o sportovních koních z roku 2005 a 2015. Tato data vydává Česká jezdecká federace. Data byla zpracována a statisticky vyhodnocena v programu STATISTICA 2012. Sportovní výkonnost byla hodnocena pomocí tzv. pomocných bodů (PPB).

Statisticky průkazný vliv byl zjištěn u plemene, věku a roku startu. Nejvýkonnějším plemenem pro soutěže všestrannosti byl irský sportovní kůň s PPB 17,4. Nejlepších výsledků podle věku dosahovali koně ve věku 13 - 16 let (PPB 11,81). V České republice se nejvíce se používala plemena - český teplokrevník a anglický plnokrevník. Lepší výkonnost měla importovaná plemena. Koně v roce 2015 měli vyšší výkonnost než v roce 2005. Můžeme tedy sledovat rostoucí tendenci výkonnosti.

V závěru práce je porovnání situace v České republice za posledních deset let, kde se srovnává postupná změna zastoupení pohlaví, plemen a původů koní.

Klíčová slova: všestrannost, sportovní plemena koní, výkonnost

ABSTRACT

This work deals with riding competition – eventing. In the literary section is described historical development and current form of eventing competitions. The work describes breeds, which are used in this discipline. In the work are referred our most important riders and horses.

The work includes statistical evaluation of the effect breed, age, year of start and sex on the performance of the horses. Data was used from the Summary of sport horses of 2005 and 2015. These data are issued by the Czech Equestrian Federation. Data was further processed and statistically analysed in the program STATISTICA 2012. Sport performance is evaluated by the auxiliary points (PPB)

Statistically conclusiveness effect on performance was found for breed, age and for year of start. The most performance breed was Irish sport horse with PPB 17,4. The best results were achieved by horses from 13 to 16 years old (PPB 11,81). The most used breed was Czech warmblood and English thoroughbred in the Czech Republic. Better performance had imported breeds than horses born in the Czech Republic. Horses in 2015 had better performance than horses in 2005. We can see increasing tendency of performance.

At the conclusion of the work is to compare the situation in the Czech Republic for the past ten years, where we compare the gradual change in their representation of the sex, breeding and country of birth.

Key words: eventing, sports breeds of horses, performance

OBSAH:

1 ÚVOD	1
2 CÍL PRÁCE	2
3 LITERÁLNÍ PŘEHLED	3
3.1 Vývoj a počátky soutěží všestrannosti	3
3.1.1 Armáda a vojenské využívání koní.....	3
3.1.2 Vývoj soutěží všestrannosti	3
3.1.3 Všestrannost jako olympijský sport	4
3.1.4 Naše nejvýznamnější osobnosti v soutěžích všestrannosti	5
3.2 Dnešní podoba všestrannosti.....	6
3.2.1 Jednotlivé disciplíny soutěží všestrannosti a jejich pravidla	7
3.2.1.1 Drezurní zkouška	7
3.2.1.2 Terénní zkouška.....	8
3.2.1.3 Skoková zkouška	9
3.2.2 Veterinární kontrola	9
3.2.3 Typy překážek skokové a terénní zkoušky	9
3.2.4 Úrovně obtížností soutěží všestrannosti.....	11
3.2.5 Hodnocení soutěží všestrannosti.....	11
3.3 Plemena koní využívaná k soutěžím všestrannosti.....	13
3.3.1 Požadavky pro výběr vhodného koně k soutěžím všestrannosti.....	13
3.3.2 Charakteristika jednotlivých plemen	14
3.3.2.1 Anglický plnokrevník	14
3.3.2.2 Český teplokrevník	16
3.3.2.3 Holandský teplokrevník.....	18
3.3.2.4 Slovenský teplokrevník chovaný v ČR.....	19
3.3.2.5 Ostatní plemena	20
4 MATERIÁL A METODIKA	30

4.1	Vymezení srovnávací základny	30
4.2	Metodika stanovení průměru pomocných bodů (PPB)	30
4.3	Statistická analýza	30
	Statistická ANALÝZA metodou ANOVA (Analýza rozptylu) a následné testování	31
5	VÝSLEDKY A DISKUSE	33
5.1	Popisná statistika	33
5.2	Statistická analýza metodou ANOVA	33
5.3	Následné testování pomocí Scheffeho testu	34
5.4	Souhrnné vyhodnocení soutěží všestrannosti v ČR a ve světě	39
6	ZÁVĚR	52
7	SEZNAM LITERATURY	55
8	SEZNAM OBRÁZKŮ	61
9	SEZNAM GRAFŮ	62
10	SEZNAM TABULEK	63
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	64
12	PŘÍLOHY	Chyba! Záložka není definována.

1 ÚVOD

Již dávno, před mnoha lety si člověk podmanil koně. Zvíře tak ušlechtilé, rychlé, silné a majestátní uchvátilo člověka natolik, že si ho až do dnešních dob stále hýčká po svém boku.

Kůň byl v dějinách lidstva nepostradatelnou součástí. Nejprve člověku sloužil jako potrava, později ho člověk domestikoval a začal využívat pro hospodářské účely a jako dopravní prostředek. Jak plynul čas, měnilo se i využití koně. A ne jenom to. Samotný chov koní se začal ubírat mnoha směry. Ve středověku se chovali spíše mohutnější koně, aby vyhověli požadavkům rytířských koní. Později, s válečným využitím koně, se začali šlechtit na rychlost, obratnost a vytrvalost. Začaly tedy vznikat lehčí typy koní. Ti postupem času dali základ současným sportovním plemenům. Koně byli hojně využíváni v různých sférách do té doby, než se začalo mechanizovat. K práci se začaly používat stroje a tak chov koní začal upadat. Naštěstí pro něj se chov koní začal ubírat jiným směrem, tím sportovním.

Začal se rozvíjet jezdecký sport a koně se začali šlechtit na sportovní výkonnost. V dnešní době se jezdeckví stalo moderním sportem, který se těší velké oblibě. Vznikly různé jezdecké disciplíny jako například drezura, parkurové skákání nebo třeba soutěže všestrannosti.

Oblíbenost všestrannosti se zvyšuje. Je to atraktivní disciplína, která vznikla v armádě. Tato disciplína se skládá ze 3 zkoušek – drezurní, skokové a terénní. Obecně sice není tak rozšířená, jako parkurové skákání, nicméně je to nejatraktivnější a nejvyhledávanější jezdecká disciplína, jejíž popularita neustále stoupá.

V České republice se pro tuto disciplínu využívají plemena jako český teplokrevník, slovenský teplokrevník chovaný v ČR a anglický plnokrevník. Soutěžím všestrannosti v zahraničí dominují plemena jako irský sportovní kůň, hannoverský, oldenburský a holštýnský kůň, holandský teplokrevník nebo angloarab. Obecně lze říct, že se v této disciplíně velmi dobře uplatňují koně s větším podílem anglického plnokrevníka v krvi.

2 CÍL PRÁCE

1. Historie a vývoj soutěží všestrannosti koní
2. Charakteristika a pravidla soutěží všestrannosti
3. Vhodná a nejpoužívanější plemena koní pro soutěže všestrannosti
4. Analýza výkonnosti koní v soutěžích všestrannosti v ČR

3 LITERÁLNÍ PŘEHLED

3.1 Vývoj a počátky soutěží všestrannosti

3.1.1 Armáda a vojenské využívání koní

Soutěže všestrannosti jsou také běžně známé pod názvem „military“. Jedná se o jezdeckou disciplínu, jejíž základy byly položeny chovatelskými záměry už v minulém století (DOBEŠ, 1997). Česká jezdecká federace (ČJF; 2003) mluví o počátcích jezdeckého sportu. Práví, že tyto počátky jsou u nás spojeny s jezdeckou sekcí Sokola pražského. Tato sekce byla založena roku 1891 a zasloužila se o existenci jednotné tréninkové metodiky. Dále tvrdí, že na formování české jezdecké školy měla ale největší vliv Armádní jezdecká škola a výcvikové středisko v Hodoníně.

Podle HERMSENA (1998) byla tato soutěž v minulosti vysloveně vojenská. Byla totiž vytvořena za účelem vyzkoušet schopnosti vojenského koně a jezdce, umění jezdce rozložit síly koně na dlouhých cestách, orientovat se v terénu a překonávat překážky. Po koních se požadovala ovladatelnost, klidnost během vojenských přehlídek, odvážnost a schopnost v terénu a také na kondici, ve které se nacházeli.

Původ všestrannosti bychom mohli hledat v původně distančních a dálkových zkouškách různých evropských armád (<http://www.vsestrannost.cz/historie/vsestrannost-historie.pdf>). Podle SLYOVÉ (2002) má všestrannost své kořeny na evropském kontinentě.

3.1.2 Vývoj soutěží všestrannosti

Československá jezdecká společnost vznikla během dvacátých let minulého století. Tuto společnost v roce 1927 přijala mezi své členy Mezinárodní jezdecká federace FEI. Na území bývalého Československa se pod záštitou České jezdecké federace začaly konat první jezdecké závody. Od roku 1923 začali na těchto závodech soutěžit i zahraniční jezdci (ČJF, 2003). První soutěž všestrannosti (Championat du Cheval d'Armes) se konala v Paříži (1902), (<http://www.equesterczechteam.klubova-stranka.cz/military/>). V roce 1949 se v Československu konalo první jezdecké mistrovství. Pak ale došlo ke zrušení jezdeckých armádních výcvikových středisek. Rozpuštění armádních jednotek způsobilo tvrdou ráno našemu jezdeckví. V Československu tak došlo k potlačení jezdeckého sportu a to znamenalo zaostávání za pokrokovými zahraničními zeměmi.

V roce 1993 došlo k rozdělení Československa a změny se dotkly také jezdeckví. Postupně docházelo k jeho kvalitativnímu i kvantitativnímu rozvoji (ČJF, 2003).

SLYOVÁ (2002) uvádí podobu tehdejších soutěží všestrannosti. Každá soutěž se skládala ze tří částí: drezurní, terénní a skokové, stejně jako dnes. PETRMANOVÁ (2013) však dodává hlavní rozdíl oproti dnešní podobě všestrannosti. Ten spočívá v rozdělení terénní zkoušky do čtyř částí - úsek A (klusový), B (steeplechase), C (klusový) a D (cross-country). V první řadě dvojice absolvovala klusovou část na zahřátí, následovala část steeplechase, kde dvojice musela ucválat ve vysoké rychlosti předepsanou dráhu s několika skoky. Třetí částí byla opět klusová, která sloužila ke zklidnění.

Před poslední částí byla zařazena povinná desetiminutová přestávka, během které zkontroloval koně veterinář. Poslední částí byl samotný kros (HERMSEN, 1998). O několik let později (1924) byl přidán ještě úsek E, který byl klusový a sloužil k vyklusání koně a jeho zklidnění (<http://www.discovereventing.com/?q=node/67>).

Další úpravy soutěží všestrannosti proběhly v roce 1968, kdy byl zrušen úsek „E“ a v roce 2005, kdy se terénní zkouška sjednotila a skládala se jenom z úseku „D“- krosu (<http://www.vsestrannost.cz/historie/vsestrannost-historie.pdf>). Jako další rozdíl udává PETERMANOVÁ (2013) ten, že dříve mohl po svém pádu jezdec znovu nasednout a pokračovat. Současná pravidla všestrannosti tento fakt z bezpečnostních důvodů nedovolují.

3.1.3 Všestrannost jako olympijský sport

Poprvé se na olympijských hrách objevila všestrannost v roce 1912 ve Stockholmu (<http://www.discovereventing.com/?q=node/67>). Od tohoto roku je všestrannost vedle parkuru a drezury na programu letních olympijských her (BURDOVÁ, 2012). Tato disciplína byla původně určena pouze pro aktivní důstojníky (DOBEŠ, 1997). EDWARDS (1998) dodává, že civilní jezdci mohli v této disciplíně startovat až po 2. světové válce. První žena startovala na letních olympijských hrách až v roce 1946 Helena Dupont, USA (<http://www.olympic.org/equestrian-eventing-equipment-andhistory?tab=history>).

Našimi nejlepšími reprezentanty byli: Josef Charous 16. místo (Amsterdam, 1928) a 27. (Paříž, 1924), Václav Procházka, 20., Josef Dobeš, 23., Otomar Bureš, 27. (Berlín,

1936), Jaroslav Hatla, 22. (Athény, 2004), (<http://www.olympic.cz/sport/vsechny-vysledky/15>).

3.1.4 Naše nejvýznamnější osobnosti v soutěžích všestrannosti

GRODL (2009) jmenuje za jezdce předválečného období J. Charouse, F. Aubrechta, H. Býčka, J. Seyfrieda, F. Statečného, J. Dobeše a O. Bureše. Dále pak uvádí další významné jezdce: V. Opatrného, J. Břečku, J. Cipru, M. Theimera

K našim nejlepším jezdům všestrannosti v posledních letech patří jezdci jako Jaroslav Hatla, Martin Maivald, Robert Pokorný, Miloslav Příhoda, Gabriela Slavíková, Petr Myška, Eliška Opravilová, Petr Vančura, Jaroslav Abík, Miroslav Trunda, Eliška Orctová, Šárka Douchová a Radka Dvořáková. Údaje vyplývají z výsledků žebříčků Mezinárodní jezdecké federace (FEI) a také výkonnostních žebříčků jezdců (<http://www.vsestrannost.cz/>)

Tab. č. 1 - Žebříčky českých jezdců, soutěžících ve všestrannosti za rok 2016, dostupné z (<http://www.vsestrannost.cz/vysledky/2016/zebricky/seniori.pdf>) a z (<https://data.fei.org/Ranking/Search.aspx?rankingCode=C WR>)

POŘADÍ	Prvních 10 nejlepších českých jezdců v ČR, za rok 2016	Prvních 10 nejlepších českých jezdců ve světě, za rok 2016
1.	Příhoda Miloslav	Příhoda Miloslav
2.	Pokorný Robert	Opravilová Eliška
3.	Hatla Jaroslav	Orctová Eliška
4.	Slavíková Gabriela	Hatla Jaroslav
5.	Vančura Petr	Douchová Šárka
6.	Abík Jaroslav	Slavíková Gabriela
7.	Trunda Miroslav	Pokorný Robert
8.	Myška Petr	Maivald Martin
9.	Dvořáková Radka	Baďurová Iva
10.	Svobodová Adéla	Vančura Petr

3.2 Dnešní podoba všestrannosti

Česká jezdecká federace (2014) tuto disciplínu definuje jako nejúplnější všestrannou soutěž. Můžeme říci, že se jedná o takový jezdecký triatlon (FEI, 2017). GRODL (2003) ji uvádí za nejkrásnější jezdeckou disciplínu. V této disciplíně mají ženy i muži stejné podmínky a soutěže jsou pro obě pohlaví společné (<http://www.britisheventing.com>).

Podle PETRMANNOVÉ (2013) někteří jezdcí berou všestrannost jako výzvu, vyzkoušet si své síly a schopnosti na pevných skocích a obstát v nečekaných situacích. Pro někoho může být zase výzva možnost spojit všechny disciplíny dohromady. Spousta lidí vnímá všestrannost jako formu dovolené. Tráví se svým koněm několik dní a přitom si užívají pohodu a přátelství, panující mezi jezdcí. Je totiž všeobecně známé, že u této disciplíny drží jezdcí více pospolu než, jak je tomu u ostatních disciplín. Ovšem výjimky se najdou i tady.

Všestrannost se skládá ze tří částí, které jsou úplně odlišné. Je to drezurní, terénní a skoková zkouška. Všech zkoušek se zúčastní jezdec na stejném koni (ČJF, 2014). V dnešní době se můžeme setkat se soutěžemi jednodenními nebo dvoudenními (PETRMANNOVÁ, 2013). To však pouze v případě, že se jedná buď o mezinárodní závody, nebo o zkrácený formát národních soutěží (EDWARDS, 1998). Jak ale správně uvádí HERMSEN (1998), normálně soutěž trvá tři po sobě jdoucí dny. Tato nejčastější podoba začíná první den drezurou, další den je terénní zkouška a poslední den je zkouška skoková.

Před terénní zkouškou je u třídenních soutěží veterinární prohlídka. U jednodenních a dvoudenních soutěží je nejprve drezurní zkouška, po ní následuje skoková a nakonec je crosscountry (EDWARDS, 1998).

Vhodný kůň do všestrannosti se musí umět naučit nést zodpovědnost za sebe, ale i za jezdce. Při zdolávání terénních skoků musí projevovat ochotu, vstřícnost a vyrovnanost (MICKLEM, 2004). Měl by vynikat v drezuře, být nebojácný, zdatný a připravený vyrovnat se různým nástrahám. Všestrannost klade vysoké požadavky na rychlost, vytrvalost, jistotu, obratnost a psychickou vyspělost koně (ČJF, 2003). V tréninku takového

koně je důležité střídání drezurní, terénní a skokové přípravy. Je potřeba docílit toho, aby byl kůň schopný v klusu odpočívat (DUŠEK, 1999).

V soutěžích všestrannosti může startovat kůň od věku čtyř let. V těžkých soutěžích je povolen start koním až od 7 let. Ve vrcholové formě by měl kůň být mezi 9 - 14 lety (DUŠEK, 1999).

Nepřipravená dvojice na krosové trati může mít fatální následky. Základním kamenem by měla být proježděnost koně. Bohužel, na tento fakt neklade většina military jezdců dostatečný důraz a pak to může končit i tragicky (PETRMANNOVÁ, 2013). Ve všestrannosti se klade největší důraz na bezpečnost. Ta je zajišťována sportovními pravidly. Na všech soutěžích na ně dohlížejí rozhodčí, stewardi a ostatní personál (MICKLEM, 2004).

3.2.1 Jednotlivé disciplíny soutěží všestrannosti a jejich pravidla

3.2.1.1 *Drezurní zkouška*

Drezurní zkouška probíhá první den soutěže všestrannosti. Startující dvojice předvede předepsanou úlohu na drezurním obdélníku (o rozměrech buď 20 x 60m nebo 20 x 40m). Za jakékoliv odchylky v provedení, dostávají od rozhodčích trestné body (GRODL, 2009). Hodnotí se korektní sed jezdce a pečlivé provedení jednotlivých cviků (MOTYGINOVÁ, 2001). Podle HERMSEN (1998) se hodnotí především ovladatelnost, poslušnost a uvolněnost koně.

Náročnost jednotlivých drezurních úloh ve všestrannosti je jednodušší, než u klasických drezurních soutěží. Bere se zde ohled na to, že se nejedná o drezurní koně. V podstatě jde o to, aby jezdec předvedl koně klidně a uvolněně. Úloha se hodnotí stejně jako u drezurních soutěží, avšak s tím rozdílem, že se přihlíží na menší stupeň vznosu a přilnutí koně (PETRMANNOVÁ, 2013). V současnosti je ve většině případů rozhodující zkouškou soutěže. Bez dobrého výsledku v drezurní zkoušce nemůže jezdec očekávat skvělý výsledek v absolutním pořadí (MOTYGINOVÁ, 2001).

Drezurní práce napomáhá koni posilovat svaly a rozvíjí pružnost. To je potřebné pro to, aby kůň mohl zkracovat a prodlužovat cvalový ruch v parkuru nebo terénní zkoušce ([http://www. discovereventing.com/?q=node/122](http://www.discovereventing.com/?q=node/122)). V této drezurní zkoušce platí stejná Drezurní pravidla FEI s výjimkami uvedenými v Pravidlech všestrannosti (ČJF, 2017).

3.2.1.2 Terénní zkouška

Samotná terénní zkouška u lidí většinou vyvolává respekt a obdiv. Cross-country (česky kros; znamená to jízda krajinou) probíhá většinou až druhý den (GRODL, 2003). Kros je nejnáročnější částí celého tří denního soutěžení. Je zkouškou vytrvalosti a rychlosti (MICKLEM, 2004). V této zkoušce překonává dvojice četné, uměle vytvořené přírodní překážky (HERMSEN, 1998).

Tato část soutěže všestrannosti prověřuje schopnost dvojice přizpůsobit se různým, proměnlivým podmínkám soutěže (počasí, překážky, povrch tratě atd.). Dále je zaměřena na schopnost předvést jejich skokovou dovednost, soulad, vzájemnou důvěru a v neposlední řadě dobrou orientaci (ČJF, 2017). Terénní zkouška je adrenalinovým zážitkem a proto přitahuje jezdce i diváky. Pro jezdce a koně však bývá často největším oříškem. Kros se liší svojí délkou, obtížností a počtem skoků, které jsou vypsány podle dané úrovně. Jedná se o hlavní událost celé soutěže všestrannosti (PETRMANNOVÁ, 2013). Obtížnost překážek není určena pouze jejich velikostí, ale také ve způsobu umístění, rozložení a kombinacemi (HERMSEN, 1998). Překážky musí dvojice absolvovat v určené délce a předepsaném čase (PETRMANNOVÁ, 2013). Před samotným krossem probíhá vždy prohlídka trati, zde si jezdec může jednotlivé překážky prohlédnout (DUŠEK, 1999).

Terénní zkouška začíná pro dvojici odstartováním ze startovacího boxu. Od této chvíle je jízda považována za zahájenou. Dvojice musí absolvovat danou trať ve stanoveném limitu. Za překročení stanoveného času je jezdec penalizován trestnými body. Pokud jezdec nedodrží stanovený limit, je dvojice diskvalifikována. Na trati jsou překážky, které jsou označeny praporky (bílý je po levé ruce, červený je po pravé ruce) a čísla (ČJF, 2017). Je důležité, aby jezdec zvolil ideální tempo (MOTYGINOVÁ, 2001).

Jedná se o nebezpečný sport, a proto vyžaduje bezpečnostní prvky. Jezdec musí nosit helmu v závodním areálu kdykoli, když sedí na koni. Pro terénní zkoušku je charakteristická povinná bezpečnostní vesta. Před začátkem soutěže provádí komisaři na opravišti kontroly. Pokud má nekorektní úbor, neměl by být puštěn ke startu (ČJF, 2017).

3.2.1.3 Skoková zkouška

Když dvojice úspěšně zvládne absolvovat krosovou zkoušku, čeká je závěrečná zkouška – parkur (PETRMANNOVÁ, 2013). Parkurová zkouška probíhá poslední den (u klasické tří denní soutěže). Jedná se o zkoušku ochoty a pozornost koně, psychické odolnosti jezdce a jeho umění strategie. Prověřuje schopnost koně regenerovat (GRODL, 2009). Tato poslední zkouška má totiž za úkol prověřit, zda má kůň, po absolvování terénní zkoušky, ještě dostatek sil a energie. Podmínkou startu na parkuru je projít koně kondiční prohlídkou. Prohlídku provádí veterinář a zjišťuje, zda je kůň schopen pokračovat v soutěži (HERMSEN, 1998). U military koní bývá na parkuru často k vidění shození překážky. Je to dáno únavou koně po krosové části. Unavení koně pak velmi snadno udělají chybu. Stejně tak jako tomu bylo u drezurní části, je parkurová část v soutěžích všestrannosti, oproti klasickému parkuru zjednodušená (jak nižší výškou, tak méně technickou náročností), (PETRMANNOVÁ, 2003).

Pro skokovou zkoušku ve všestrannosti platí Skoková pravidla FEI s výjimkami uvedenými v Pravidlech všestrannosti (ČJF, 2017).

3.2.2 Veterinární kontrola

Na kondiční prohlídce se zjišťuje, zda je kůň zdravotně v pořádku a je zdravý a připravený na parkur (MICKLEM, 2004). Kondiční prohlídka se koná před skokovou zkouškou. Koně jsou pod dohledem veterináře a každá odchylka od normálního zdravotního stavu může znamenat vyloučení ze soutěže. Koně může vyloučit hlavní rozhodčích ve spolupráci s veterinářem (DUŠEK, 1999). GRODL (2009) dodává, že tato přísná prohlídka zaručuje, že mohou soutěžit jenom koně dostatečně připravení.

3.2.3 Typy překážek skokové a terénní zkoušky

V terénní zkoušce nejsou překážky na rozdíl od těch parkurových shoditelné. Jedná se většinou o imitaci přírodních skoků, objektů atd. (PETRMANNOVÁ, 2013). Do různého terénu se dá postavit bezpočet nezvyklých překážek. Přitom pokaždé když kůň závodí, může se potkat s něčím, co nikdy předtím neviděl. To je velký rozdíl oproti parkurovým skokům (SLYOVÁ, 2002). Trať by se ideálně měla skládat ze 2/3 z pevných překážek a z 1/3 z mobilních překážek (GRODL, 2009). Překážky jsou sice mohutné, aby je koně respektovali, ale musí být bezpečné pro koně i jezdce (EQUICHANNEL,

2004). V první řadě se tedy klade důraz na bezpečnost. Dále by měly mít impozantní tvar a vzhled (ČJF, 2017).

Podoba terénních překážek je velmi různorodá. Liší se závodistiště od závodistiště (PETRMANNOVÁ, 2013). Podle GRODLA (2009) by jejich estetická stránka neměla být opomíjena, jelikož atraktivní překážky vzbuzují pozornost diváků.

Vzhled ale neznamená všechno. Důležitá je konstrukce. Překážky musí být postaveny takovým způsobem, aby se daly rychle částečně rozebrat. Tím se myslí v situaci, když by v překážce zůstal uvězněn kůň po pádu (ČJF, 2017). Naopak mobilní překážky musí být ukotveny tak, aby nedošlo k jejich převrácení (GRODL, 2009).

Typů krosových překážek je spousta. Tak třeba například skoky s úzkým průčelím, seskoky, výskoky, vodní komplexy, kombinace skoků do oblouků či pod určitým úhlem (PETRMANNOVÁ, 2013). Docela oblíbenou překážkou v obtížnějších soutěžích bývá překážka tzv. "Špice". Jedná se o technicky obtížnou překážku, která vyžaduje od koně trénovanost, poctivost a sebevědomí. Tento skok také odhalí jezdcovu schopnost, vést koně přesně a správně. Můžeme ji často potkat v alternativách, kde lepším a zdatnějším dvojicím poskytuje velkou výhodu, v podobě úspory času, oproti delší, ale jednodušší trase (ETHERINGTON-SMITH, 2003). Dalšími překážkami, které lze na takových závodech vidět jsou zeď, proutěnky, klády, oxery, trakeny a příkopy, valy a stoly (GRODL, 2009). Překážkou, co často způsobuje obtíže je voda (SLYOVÁ, 2002) U vodní překážky nesmí být hloubka vody vyšší než 35 cm (ČJF, 2017). Dalšími překážkami jsou například průskoky, trojbradlí, bedny, bulfinče, chaloupky a mnoho dalších (EQUICHANNEL, 2004).

Co se týče parkurových skoků, jsou překážky v podobě obvyklého typu skokových překážek. Jsou to kolmé a šířkové skoky. Například oxery, trojbradlí, dvojbradlí a také zdi. Je povolena překážka nad vodním příkopem, ale samotný vodní příkop je zakázaný. Všechny šířkové skoky musejí mít bezpečnostní háky u zadních bariér (ČJF, 2017).

3.2.4 Úrovně obtížností soutěží všestrannosti

Tab. č. 2 - *Úrovně obtížností soutěží všestrannosti (ČJF, 2017)*

Úrovně obtížnosti soutěží všestrannosti	Rozměry terénních překážek (výška pevné části)	Rozměry skokových překážek
ZK	80 cm	80 cm
Z	90 cm	90 cm
ZL	100 cm	100 cm
L	105 cm	110 cm
1* CNC/CCN (S)	110 cm	115 cm
2* CNC/CCN (ST)	115 cm	120 cm
3* CNC/CCN (T)	120 cm	125 cm
4* CNC/CCN (TT)	120 cm	130 cm

3.2.5 Hodnocení soutěží všestrannosti

Při hodnocení drezurní zkoušky hodnotí sbor rozhodčích provedení drezurní úlohy tak, že za každou sérii provedených cviků dostane dvojice známku od 0 do 10 bodů. Tyto známky se pak sečtou spolu se souhrnnými známkami. Od toho se pak odečtou všechny omyly v kurzu nebo ve cvicích. Dále se od maximálního možného zisku bodů odečte počet bodů získaných za provedenou drezurní úlohu a tím se získá počet trestných bodů (SOBOTKOVÁ, PETLACHOVÁ, CASKOVÁ, 2013). Vypočítá se procento maxima možných dobrých známek. Ty jsou uděleny každým rozhodčím. Nakonec se sečtou počty procent od každého rozhodčího a vydělí se počtem rozhodčích. Tak se získá průměrný počet procent na jezdce, který se zaokrouhluje na dvě desetinná místa (ČJF, 2017).

V terénní zkoušce může obdržet dvojice trestné body za nedodržení časového limitu a za chyby na překážkách (SOBOTKOVÁ, PETLACHOVÁ, CASKOVÁ, 2013).

Tab. č. 3 - Bodování chyb na překážkách a za překročení času v terénní zkoušce (ČJF, 2017)

1. neposlušnost, vybočení nebo kruh	20 trestných bodů
2. neposlušnost, vybočení nebo kruh na stejné překážce	40 trestných bodů
3. neposlušnost, vybočení nebo kruh na stejné překážce	Vyloučení
4. neposlušnost, vybočení nebo kruh na trati (pouze u národních závodů, u mezinárodních vylučuje již 3. neposlušnost, vybočení nebo kruh na trati)	Vyloučení
Pád jezdce nebo koně na trati	Vyloučení
Vypnutí bezpečnostních prvku překážky	21 trestných bodů
Nebezpečná jízda	25 trestných bodů
Překročení stanoveného limitu	0,4 trestného bodu za každou započatou vteřinu
Překročení časového limitu	vyloučení

Tab. č. 4 - Bodování chyb na překážkách ve skokové zkoušce (ČJF, 2017)

Shození překážky	4 trestné body
1. neposlušnost, vybočení nebo nepovolený kruh	4 trestné body
2. neposlušnost, vybočení nebo nepovolený kruh	Vyloučení
Pád jezdce nebo koně	Vyloučení
U NÁRODNÍCH ZÁVODŮ stupně ZK až L:	
Shození překážky	4 trestné body
1. neposlušnost, vybočení nebo nepovolený kruh	4 trestné body
2. neposlušnost, vybočení nebo nepovolený kruh	8 trestných bodů
3. neposlušnost, vybočení nebo nepovolený kruh	Vyloučení
Pád jezdce nebo koně	Vyloučení

Vítězem soutěže se stane ten jezdec, jehož součet trestných bodů ze všech tří zkoušek je nejnižší (GRODL, 2009).

3.3 Plemena koní využívaná k soutěžím všestrannosti

3.3.1 Požadavky pro výběr vhodného koně k soutěžím všestrannosti

DOBEŠ (1997) poukazuje na to, jak je všestrannost náročný sport a že od jezdce i koně vyžaduje maximum. Dále zmiňuje za důležitý faktor sešranost jezdce a koně. Jako ideálního koně pro všestrannost uvádí koně, který je dobře příježděný (v drezuře i v terénu), prostupný při skákání a je v dokonalé rovnováze. Podle DILLONA (2012) je ideální kůň pro následný výcvik rychlý, bystrý, kvalitní kůň s pružným tělem a s chutí spolupracovat.

Důležitými faktory pro drezuru jsou charakter a chodivost, pro skokovou zkoušku pozornost a obratnost a pro terénní zkoušku je u koně velmi důležitá jeho srdatost. (DOBEŠ, 1977). Dle MISAŘE a JISKROVÉ (2001) je při výběru koně pro všestrannou způsobilost zásadní, aby byl kůň nadán prostornými a čistými chody, obratností a odvahou překonávat těžké přírodní skoky. Dále má být dostatečně rychlý, konstitučně tvrdý a vytrvalý.

Vhodný kůň by také měl být schopen rozhodovat se sám za sebe. Není to podmínkou, ale mnohem lépe se pak dokáže vypořádat s nástrahami kurzu (DILLON, 2012).

Při výběru koně dáváme přednost mladému, zdravému a dobře odchovanému koni. Je také důležitý jeho typ a exteriér (DUŠEK, 1999). LERCHE (1956) upozorňuje na důležitost souladnosti stavby těla koně, aby později nedocházelo k nerovnoměrnému zatěžování koně.

Neexistuje žádná norma k výběru dobrého sportovního koně. Existuje ale pár bodů, které by nám mohly výběr ulehčit. Nezaručí nám to však prvotřídního sportovního koně. Kůň by měl mít dlouhý, dobře nasazený krk, protože díky krku a hlavě udržuje rovnováhu při skákání. Kohoutek by měl být vyšší než zád'. Lopatka by měla být dlouhá a šikmá. Hřbet by neměl být ani krátký, ani dlouhý. Bedra musí být silná, široká a dobře vázaná. Každý sportovní kůň by měl mít hluboký a široký hrudník, aby srdce a plíce měly dostatek prostoru. Největší důraz se klade vždy na končetiny koně (PAALMAN, 1998).

Podle MISAŘE a JISKROVÉ (2001) se může stát výkonným koněm jen ten kůň, který bude mít dobrý, systematický výcvik s příslušným kondičním a vytrvalostním tréninkem. DOBEŠ (1938) dodává, že stejně tak jako fyzická příprava, je důležitá i psychická stránka koně.

3.3.2 Charakteristika jednotlivých plemen

K této disciplíně se mohou využívat jakákoliv plemena určená ke sportovnímu využití. V České republice se nejvíce používá český teplokrevník (ČJF, 2017).

3.3.2.1 *Anglický plnokrevník*

Za anglického plnokrevníka je označován kůň, který je zapsán v plnokrevné plemenné knize. Cílem chovu je ušlechtilý kůň, dostatečně velkého rámce, korektního harmonického exteriéru, tvrdé konstituce a vysoké výkonnosti v rychlosti a vytrvalosti. (JOCKEY CLUB ČR, 2017). Tento kůň, který je nejčastěji spojován s dostihovým sportem, je označován zkratkou A1/1. Anglický plnokrevník je považován za nejrychlejší plemeno a patří také k nejušlechtilejším a nejkvalitnějším plemenům všech dob (BĚLOHLAVOVÁ, 2013). Podle DOBEŠE (1977) je vznik tohoto plemene geneticky velmi zajímavý. MISARŘ a JISKROVÁ (2001) uvádějí, že byl vyšlechtěn v jižní a částečně centrální Anglii. Počátek vzniku anglického plnokrevníka je datován na 17. a 18. století, kdy byl vytvořen pro uspokojení vášně anglické šlechty pro koňské dostihy (EDWARDS, 1994). Jako plemeno byl uznán v roce 1791, kdy byl vydán 1. svazek anglické plemenné knihy – General Stud Book (GREGOR, HLAČÍK, 2010). Vývoj anglického plnokrevníka je neúspěšnějším příběhem v historii chovu koní. Podařilo se vytvořit nejrychlejšího a nejcennějšího koně na světě (PEPLOWOVÁ, 1999). O tomto plemenu, které vzešlo z arabských chovů, můžeme právem říci, že je v současnosti nejvýznamnějším koňským plemenem (MULLEN, 2009). Anglický plnokrevník vznikl připouštěním arabských a orientálních hřebců s anglickými závodními klisnami (PEPLOWOVÁ, 1999). Vývoj celé této populace se spojuje s dovozem tří orientálních koní: **Darley Arabien**, **Barley Turk** a **Godolphin Barb** (EDWARDS, 1998). Podle ZLÁMANÉHO (2003) chov anglického plnokrevníka v České republice kontroluje Jockey Club ČR. Ten dále dohlíží na cvalový dostihový provoz. NAVRÁTIL (2007) tvrdí, že jeho chov je u nás od počátku ovlivňován hřebčineckým chovem v Napajedlech.

Při šlechtění tohoto štíhlého atleta se neklade takový důraz na jeho typovou vyrovnanost a tělesný rámec (jako je tomu u ostatních plemen). Byl šlechtěn po celá staletí pouze na výkonnost v rychlosti, ale i tak se dokázaly vyselektovat pro ně tak charakteristické vlastnosti (GREGOR, HLAČÍK, 2010). Chovným cílem je ušlechtilý kůň, který má dostatečně velký rámec, korektní harmonický exteriér a má vysokou výkonnost v rychlosti a vytrvalosti (JOCKEY CLUB ČR, 2017). Pro anglické plnokrevníky je ty-

pická harmonie typických tvarů, ušlechtilost, suchost, vyjádřená tenkou kůží a výraznými suchými klouby a šlachami. Dále je pro ně důležitý tvar a prostornost hrudníku, jelikož podmiňuje kapacitu srdce a plic (GREGOR, HLAČÍK, 2010). Cílem plemene jsou tři základní hesla: ranost, tvrdost a rychlost (<http://www.dostihy.cz/cz/chov-koni.html>). Je to velmi raný, konstitučně velmi tvrdý kůň, s vynikající mechanikou pohybu ve cvalu (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001). Vyniká dlouhým a plochým cvałem, kde je jeho správný cvalový výkon ovlivněn dlouhou a šikmo položenou lopatkou. Pro výkonnosti jsou rozhodujícími faktory konstituce, temperament a charakter (GREGOR, HLAČÍK, 2010)

Chov anglického plnokrevníka je uzavřený, tudíž nemůže být vylepšován žádným jiným plemenem (CHEHAIBOVÁ, 2012). Samotné plemeno hraje důležitou roli v zúšlechťování ostatních (REINBERGEROVÁ, 2009).

Tento ušlechtilý kůň se využívá ve všech druzích jezdeckých disciplín, které vyžadují rychlost, kuráž a energii (DRAPEROVÁ, 1999). Podle REINBERGEROVÉ (2009) se nejčastěji používá pro dostihy, ale daří se jim také v soutěžích všestrannosti, kde zaznamenávají dobré výsledky na mezinárodních úrovních. STAROSTOVÁ a KREJČÍ (2011) dodávají, že v minulosti ve všestrannosti sice toto plemeno nemělo takových kvalit, jako u parkurových soutěží, nicméně počtem plnokrevných koní převyšovala všestrannost ostatní jezdecké disciplíny.

Obr. č. 1 - Plemeník anglického plnokrevníka Meandre (FR,
zdroj: (<http://www.napajedlastud.com/cs/mdl/info/meandre-fr>)

3.3.2.2 Český teplokrevník

V České republice se český teplokrevník řadí mezi nejpočetnější plemena. Jeho populace představuje skoro jednu třetinu všech chovaných koní u nás (JISKROVÁ, 2011). Plemeno bylo vyšlechtěno na území České republiky, kde byly původně chovány dva odlišné typy teplokrevníků (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001). Podle DUŠKA (1999) byl český teplokrevník intenzivně šlechtěn četnými importy hřebců tažných teplokrevných plemen (oldenburských a východofříských) od konce 19. století. MISAŘ s JISKROVOU (2001) dodávají, že se na území Čech choval spíše tažný typ teplokrevníka, který byl ovlivňován především oldenburskými plemeníky. Ti předávali na své potomstvo především mohutnost, kostnatost, klidný temperament a spolehlivost v tahu (MISAŘ, 2011). Naproti tomu byl moravský teplokrevník ovlivňován rakouskouherskými polokrevnými kmeny (**Furioso, Przedswit, Gidran**). Moravský teplokrevník byl však mnohem ušlechtilejší než teplokrevník chovaný v Čechách (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001).

Dřívější využití koní bylo především v tahu. Takto využívaní koně byli spíše většího tělesného rámce, robustnější, ale přitom úměrně ušlechtilí, s výrazně zlepšenou kvalitou fundamentu, než jak tomu bylo v předválečném období. Pak ale nastal útlum v chovu koní, a jeho chov tak začal ztrácet na významu (DUŠEK, 1999). Podle MISAŘE a JISKOVÉ (2001) rostoucí poptávka po jezdeckých koních začala postupně měnit koncepci šlechtění. Začalo se selektovat na sportovní výkonnost a díky tomu v teplokrevném chovu začal narůstat počet plemeníků s prověřenou výkonností.

V současnosti je správcem plemenné knihy ČT Svaz chovatelů českého teplokrevníka, který je zároveň garantem postupu jeho šlechtění. „*Cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který je na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplín FEI a pro volnočasové aktivity.*“ [Svaz chovatelů ČT (SCHČT), 2014]. MISAŘ (2011) vysvětluje, při šlechtění českého teplokrevníka se sice používá čistokrevná plemenitba, ale může se také uplatňovat korekce jinými plemeny. Tato plemena však musí být povolena řádem plemenné knihy. Pro korekci vlastností a stupňování výkonnosti je povoleno použití anglického plnokrevníka a poměrně širokého spektra plemen, šlechtěných na sportovní výkonnost. V tomto případě se jedná o belgického jezdeckého koně, holandského jez-

deckého koně, trakénského koně, araba a jedince arabského původu, dánského teplokrevníka, francouzského jezdeckého koně, moravského teplokrevníka, slovenského teplokrevníka, všechny varianty německého jezdeckého teplokrevníka, Zangersheide, švédského teplokrevníka, furioso, koně Kinského, koně velkopolského a polská plemena odpovídající kritériím ČT (SCHČT, 2014).

Český teplokrevník je doposud typově, původově i výkonnostně dosti nevyrovnaný (MISAŘ, 2011). Tento autor uvádí jako příčinu nevyrovnanosti, používání velkého počtu plemenů v plemenitbě a nízkou intenzitu selekce. Toto plemeno prodělalo svůj vývoj v poměrně krátké době, nemůžeme se tedy divit tomu, že je doposud tak různorodé.

Každý kůň tohoto plemene by měl mít střední tělesný rámec s dobrými liniemi, pevným fundamentem a bez zjevných a geneticky podmíněných vad a chorob (SCHČT, 2014). V dnešní době se chová především pro rekreační nebo sportovní využití pod sedlem. Důraz se klade na skokové vlastnosti koně (NAVRÁTIL, 2007).

Obr. č. 2 - plemenný hřebec ČT -Compliment,
dostupné z: (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/7>)

3.3.2.3 Holandský teplokrevník

Jak již název tohoto velmi rozšířeného teplokrevníka vypovídá, je jeho původem Holandsko (HERMSEN, 1998). V minulosti se šlechtili dva odlišní koně. Na jedné straně těžký hospodářský teplokrevník - groningenský kůň, na straně druhé se šlechtil ušlechtilý kočárový gelderlandský kůň (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001). DUŠEK (1999) dodává, že později byli oba tyto koně kříženi a zušlechtováni anglickým plnokrevníkem. Dále byli podle MISAŘE a JISKROVÉ (2001) zušlechtováni hannoverskými, holštýnskými a francouzskými jezdeckými plemeníky.

Výsledkem tohoto procesu šlechtění byl atletický kůň, s dobrou tělesnou stavbou a s prostornými, pružnými chody (EDWARDS, 1998). Holandský teplokrevník, známý pod zkratkou KWPN, je velmi ušlechtilý kůň s tvrdou konstitucí. Je středního až velkého obdélníkového rámce a má vynikající mechaniku pohybu a to ve všech chodech (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001).

Obr. č. 3- Plemenný hřebec holandského teplokrevníka (KWPN) Oscar,
dostupné z : (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/7>)

Chovným cílem tohoto plemene je vysoce výkonný kůň, který je vhodný do vysokých drezurních nebo parkurových soutěží. Úspěšní jsou také v honebním skákání, v mezinárodních vozatajských soutěžích a v soutěžích všestrannosti (<http://www.kwbn>).

[org/kwpn/breeding/](http://www.kwpn.org/kwpn/breeding/)). Ve všestrannosti si tohoto plemene cení jezdci především díky jeho vlastnostem – je odvážný, houževnatý, odolný, opatrný, má dobrý cval a je to výborný skokan. Díky tomu jeho poptávka na trzích stoupá. V soutěžích všestrannosti začíná holandský teplokrevník postupně nahrazovat anglického plnokrevníka, který této disciplíně dominoval v minulých letech (<http://www.kwpn.org/kwpn/breeding/eventing-horses-jumpers/>).

3.3.2.4 Slovenský teplokrevník chovaný v ČR

Podle MISAŘE (2011) je slovenský teplokrevník chovaný v ČR nejvýznamnější konkurencí českého teplokrevníka. Obě plemena mají společnou spoustu věcí. Mají například podobný cíl šlechtění anebo způsob provádění zkoušek. Čím se teda liší? Slovenský teplokrevník chovaný v ČR má odlišný šlechtitelský program a rozdílné metody k dosažení chovného cíle (SCHCS, 2017).

Chovný cílem je ušlechtilý, korektně stavěný kůň, který je inteligentní, výkonný a snadno jezditelný. Jeho vlastnosti ho předurčují pro sportovní využití (MISAŘ, 2011). Cílem šlechtění je elegantní a harmonický jezdecký kůň dlouhých linií, s předpoklady na dlouhodobý sportovní výkon a s korektním fundamentem.

Obr. č. 4 - Slovenský teplokrevník chovaný v ČR - plemenný hřebec *Costly Friend*, zdroj: (<http://www.studbookcs.cz/plemenici14/1984%20COSTLY%20FRIEND.htm>)

Od tohoto plemene se požaduje koordinované, stylové, mohutné a pozorné skákání. Měl by být lehce ovladatelný, pracovitý, všestranný a spolehlivý kůň s vyrovnaným temperamentem. Slovenský teplokrevník by měl mít elastický vzosný cval a dobré charakterové vlastnosti (SCHCS, 2017). Toto plemeno nachází uplatnění ve skokových a drezurních soutěžích (SOBOTKOVÁ, PETLACHOVÁ, CASKOVÁ, 2013)

3.3.2.5 *Ostatní plemena*

Angloarab

MISAŘ a JISKROVÁ (2001) uvádějí, že místem vzniku Angloaraba je jihozápadní Francie. Podle EDWARDS (1998) je toto plemeno výsledkem splynutí dvou nejlepších koní – anglického plnokrevníka, nejlepšího dostihového koně na světě, a jeho předka arabského plnokrevníka. Chová se v různých zemích, zejména ve Francii a Velké Británii. Obě tyto země tohoto křížence uznávají jako plemeno. Nejvýznamnějším současným kritériem jsou podle MISAŘE a JISKROVÉ (2001) zkoušky mladých koní ve všestranné způsobilosti, dále pak výkonnostní zkoušky mladých koní ve skokových soutěžích.

Jedná se o ušlechtilého koně, který v sobě spojuje přednosti obou výchozích plemen. (HALLER, 2014). Stavba angloarabů je poněkud robustnější než, jak je tomu u anglického plnokrevníka. Jsou však velmi rychlí a vynikají výbornými atletickými schopnostmi (HARRIS, SWINNEY, 2011). I když nejsou Angloarabové tak rychlí, jako angličtí plnokrevníci, jsou schopnější ve skoku (PEPLOWOVÁ, 1999).

Toto plemeno má ušlechtilou hlavu, široký hrudník, kratší silný hřbet a delší krk (HERMSEN, 1998). EDWARDS (1998) ve své knize píše, že angloarab je mnohem více podobný anglickému plnokrevníkovi, než tomu arabskému. Mají rovný profil hlavy, velmi výrazný kohoutek, šikmé, mohutné plece a delší zád.

Využití nachází v parkurových a drezurních soutěžích, dále pak v rovinových a překážkových dostizích a používá se pro korekci ostatních plemen (MISAŘ, JISKROVÁ, 2001). HOLUBCOVÁ, LIPINSKÁ (2017) zdůrazňují, že se angloarabové v současnosti dostávají zpět na mezinárodní scénu. Jedná se konkrétně o soutěže všestrannosti. Tito koně ukázali, že tvoří kvalitní genetickou základnu právě pro tyto soutěže a právě jezdci všestrannosti objevili, že podíl angloarabské krve je tím správným pro produkci military

koní mezinárodní úrovni. CARLILE (2017) dodává, že angloarabové byli pro všestrannost produkovaní po mnoha let a i v dnešní době jsou zahraničními jezdci velmi oblíbení.

Obr. č. 5 - Angloarabský plemenný hřebec Bonaparte N

zdroj: (<https://www.rimondo.com/horse-details/44824/Bonaparte-N-AA>)

Z angloarabských matek byly například hvězdy všestrannosti - německý Opgun Louvo (jezdkyně Sandra Auffarth) a dále Takinou, kterého jezdí Michael Jung (HOLUBCOVÁ, LIPINSKÁ, 2017)

Francouzský jezdecký kůň (Selle Fran

Francouzský jezdecký kůň (Selle Franis, SF)

DRAPEROVÁ (1997) uvádí, že kolébkou tohoto plemene je Normandie ve Francii. Ta podle ní byla, vždy v čele vývoje moderního sportovního koně. Francouzský jezdecký kůň dříve známý jako Cheval de Selle Français byl, je a bude jedním z největších chovatelských teplokrevných úspěchů ve dvacátém století. Podle EDWARDS (1998) vývoj tohoto moderního francouzského jezdeckého koně započal již na začátku 19. století, kdy se v Normandii začaly křížit obyčejné místní klisny s anglickým plnokrevní-

kem. MISARĚ a JISKROVÁ (2001) doplňují, že v Normandii vznikl anglonorman, v Burgundsku charolaiský kůň, v Charante charantský kůň a ve Vandée vendéský kůň. Polokrevní místní koně se sjednotili až v roce 1958, kdy se zrodilo plemeno s novým názvem - Selle Français (<http://en.sellefrançais.fr/the-selle-français-breed-82-rubrique.html>).

Francouzský jezdecký kůň je ušlechtilý, poměrně harmonický, mohutný plemeno. Je středního až velkého obdélníkového rámce. Jeho fundament je silnější, suchý a kostnatý. Toto plemeno je poměrně dobře přizpůsobivé klimatickým podmínkám, ale je náročnější na chovatelské podmínky (MISARĚ, JISKROVÁ, 2001). Dá se říci, že ho vystihují slova jako univerzálnost, výkon, energie, elegance, síla a inteligence. Je to přirozený talent a velmi dobře se učí novým věcem (<http://en.sellefrançais.fr/the-selle-français-breed-82-rubrique.html>).

Obr. č. 6- Francouzský jezdecký kůň - plemenný hřebec Jaguar Mail,
zdroj: (<http://www.hilltopfarminc.com/stallion/jaguar-mail/>)

Francouzský jezdecký kůň je kůň, který disponuje velmi dobrou mechanikou pochvybu (MISARĚ, JISKROVÁ, 2001). KHOLOVÁ (2000) uvádí, že ho jeho zcela mimořádné skokové vlastnosti předurčují pro skokové soutěže na vysoké úrovni. Díky podílu krve anglického plnokrevníka je Selle Français rychlý a vytrvalý kůň (DRAPEROVÁ, 1997).

Ve světovém žebříčku hodnocení plemen sportovních koní se podle WBFSH francouzský jezdecký kůň umísťuje na předních pozicích, jak ve skokových soutěžích, tak ve všestrannosti. Úspěšní světoví koně tohoto plemene jsou například Jaguar Mail, Matinee du Madon, Semilly, Baloubet du Rouet, Dorsay, Diamant de, Quidam de Revel (CERHOVÁ, 2015). Úspěšnost plemene dokazuje i fakt, že jezdec Steve Guerdat se svým koněm Nino des Buissonnets spolu v Londýně v roce 2012 vyhráli zlatou olympijskou medaili v parkurovém skákání (BURDOVÁ, 2012)

Holštýnský kůň

Holštýnský kůň je, podle DRAPEROVÉ (1997), pravděpodobně nejstarším německým teplokrevníkem). MCBANE a DOUGLAS-COOPER (1997) uvádí, že původem tohoto plemene je oblast Šlesvicko-Holštýnska, které se nachází v severním Německu.

Základnou chovu byly staroholštýnské klisny. Ty byly nejprve zušlechtovány koňmi starošpanělskými, později (v 19. století) bylo používáno importovaných hřebců anglického plnokrevníka a yorkshirského koně. Cílem bylo produkovat koně vhodného do kočáru a pod sedlo (PEPLOWOVÁ, 1992).

Obr. č. 7 - Holštýnský plemenný hřebec Cassini's Son,

zdroj: (<http://www.zemskyhrebceinecipsek.cz/plemenni-hrebci?categoryId=2816&id=31450&action=itemDetail&oid=4095678&nid=13471>)

Původně byl holštýnský kůň, stejně tak jako drtivá většina dnešních sportovních plemen teplokrevníků, chován jako pracovní plemeno (HANUŠOVÁ, 2011).

V současnosti je holštýnský kůň ušlechtilý, poměrně harmonický jezdecký kůň, velkého obdélníkového rámce, konstitučně relativně tvrdý a má velmi dobrou mechaniku pohybu (DUŠEK, 1999). Podle PELOWOVÉ (1992) je to velmi ochotný kůň s dobrou povahou. DRAPEROVÁ (1997) dodává, že se jedná o velmi inteligentního a odvážného koně, který se hodí pro nejvyšší parkurové a drezurní soutěže. Nicméně EDWARDS (1998) uvádí, že toto německé plemeno nebylo chováno k vyhraněné výkonnostní disciplíně, a proto je vhodné pro všechny jezdecké sporty.

Hannoverský kůň

HERMSEN (1998) uvádí jako původ hannoverského Dolní Sasko v Německu. V dnešní době patří k nejpočetnějším a nejznámějším teplokrevným koním v Evropě. Na jeho vzniku má veliký podíl hřebčinec v Celle, který byl založen v roce 1735 (EDWARDS, 1998). Toto plemeno vznikalo dlouhodobým šlechtěním, založeném na podkladě vlivů více plemen. Jednalo se o koně andaluské, holštýnské, neapolské a později se používal i anglický plnokrevník (DUŠEK, 1999). Díky tomuto šlechtění se začal chov hannoverských koní postupně zlepšovat.

Cílem bylo vyšlechtit všestranného koně, vhodného pro lehkou práci na pole, pod sedlo i do kočáru (DRAPEROVÁ, 1999). MISARŽ s JISKROVOU (2001) dodávají, že se od roku 1936 začalo toto německé plemeno šlechtit na sportovní výkonnost. Podle PELOWOVÉ (1999) se pro zlepšení plemene využívala krev především trakénských koní, doplňovaná ještě anglickým. Takto vznikl špičkový, silný, atletický, jezdecký a soutěžní kůň s dobrou povahou (BANE, DOUGLAS-COOPER, 1997).

Chovným cílem tohoto plemene v současnosti je dobře jezditelný, ušlechtilý kůň velkého rámce. Tento korektní teplokrevník, se díky svým přirozeným vlastnostem (temperament, charakter) výborně hodí jak k rekreačnímu, tak ke sportovnímu ježdění (<http://en.hannoveraner.com/home/breeding/breeding-program/breedingaim/>).

Hannoverští koně jsou konstitučně poměrně tvrdí, jsou známí jako jezdečtí koně s vynikající prostornou mechanikou pohybu a jako vynikající skokani (MISARŽ, JISKROVÁ, 2001). Díky svým vlastnostem se často využívá jako kvalitní kůň na meziná-

rodní úrovni (MCBANE, DOUGLAS-COOPER, 1997). Podle KHOLOVÉ (2000) se nejvíce používá v drezurních a skokových soutěžích, kde nejvíce vyniká.

Ale používá se stejně tak i pro všestrannost a vozatajství (<http://en.hannoveraner.com/home/breeding/breeding-program/breeding-aim/>).

Obr. č. 8 - *Hannoverský plemenný hřebec Commodor.*

zdroj: (<http://www.nejkunecr.cz/?m=201407>)

Irský sportovní kůň

Podle MISÁŘE a JISKROVÉ (2001) vzniká irský sportovní kůň (ISH) křížením tradičního irského plemene - irského tažného koně a anglického plnokrevníka. Potomci irských tažných klisen jsou pak v jezdeckém typu a jsou proto vhodné pro sportovní jezdeckví.

Irští chovatelé v dnešní době využívají importu hřebců plemen, šlechtěných na sportovní výkonnost. Irský sportovní kůň je velmi žádaný pro svoji spolehlivost, odvahu, inteligenci a především pro své skokové schopnosti. Díky tomu se z něj stává perfektní kůň pro skokové soutěže a všestrannost (PLEMENNÁ KNIHA ISH, 2017).

Obr. č. 9 – *Irský sportovní kůň*

zdroj: (<http://worldphotozone.com/irish-sport-horse-registry-database-tempartments/>)

Moravský teplokrevník

Chov moravských teplokrevníků má podle KAPITZKE (2008) dlouhou tradici. Na území Moravy se snažili chovatelé docílit (díky shromažďování koní na podkladě polokrevných kmenů) vysoce prochovaného, typově vyrovnaného a ušlechtilého, živého temperamentu.

Obr. č. 10 – *Plemenný hřebec moravského teplokrevníka Przedswit Pares,*

zdroj: (<http://www.nejkunecr.cz/?cat=13&paged=6>)

Tento kůň je šlechtěn na mnohostranné využití pod sedlem i v zápřeži (SCHPMT, 2017). Z tohoto důvodu má moravský teplokrevník zařazenou do výkonnostních zkoušek také terénní zkoušku, kterou dokazuje svoji všestrannost. V terénní zkoušce musí zvládnout překonat dráhu s několika terénními skoky (SCHPMT, 2017).

Oldenburský kůň

HERMSEN (1998) uvádí, že je tento kůň původem z Německa (Oldenbursko). DOBEŠ (1997) k tomu dodává, že mimo Německo působili tito koně také hojně v Čechách a na Moravě, dále pak v Holandsku, Dánsku a vyvážel se hojně i do Severní Ameriky.

Oldenburský kůň patřil v minulosti mezi nejmohutnější teplokrevníky. Dříve byl proto představitelem těžkého kočárového, později zastával úlohu koně v hospodářství (KOVÁČOVÁ, 2012). V jeho šlechtění se k zušlechtování používali koně: španělští, berberští, neapolští, clevelandští, hannoverští, normandští koně a nakonec chovatelé ke šlechtění použili i anglického plnokrevníka (MCBANE, DOUGLAS-COOPER, 1997).

Kvůli mechanizaci, byli chovatelé těchto kočárových koní nuceni na počátku století změnit typ oldenburského koně z kočárového na všestranný (DRAPEROVÁ, 1999).

V dnešní době se jedná o mohutného koně s krátkýma nohama, silným hřbetem, dobrou hloubkou hrudníku. Bývají to koně mírné a odvážné povahy (PEPLOWOVÁ, 1999).

Obr. č. 11 – Plemenný hřebec oldenburského koně – Lord Weingard,
zdroj: (<http://www.equichannel.cz/teplokrevni-hrebci-v-ceskem-chovu-lord-weingard>)

KHOLOVÁ (2000) udává, že prošlechtěním, které proběhlo za posledních 40 let, se z oldenburského koně stal špičkový jezdecký kůň vhodný pro drezurní i skokové soutěže, školní, rekreační a honební ježdění

Trakénský kůň

Původem trakénského koně bylo podle HERMSENA (1998) východní Prusko (dnes je tato oblast součástí Polska). V historii chovu koní toto plemeno bylo a v dnešní době stále je jedno z nejvýznamnějších pilířů sportovních koní na světě (<http://www.ceskytraken.cz/node/5>).

Podle DRAPEROVÉ (1999) je toto plemeno nejbližší ideálu moderního všestranného soutěžního nebo sportovního koně. Chov trakénského koně podle ní započal už roce 1732. MISAŘ s JISKROVOU (2001) dodávají, že v tomto roce byl založen hřebčín Trakehnen. Zde se později šlechtily jezdecké koně pro potřebu armády. Ke šlechtění se využívalo arabských a orientálních hřebců, později i anglického plnokrevníka. DUŠEK (1999) dodává, že má trakénský kůň na rozdíl od německých plemen v původu více podílu anglického plnokrevníka. EDWARDS (1998) souhlasí a tvrdí, že z anglického plnokrevníka absorboval nejlepší vlastnosti, ale přesto si uchoval vlastní charakter.

Obr. č. 12 – Plemenný hřebec trakénského koně - *Magic Lord*,

zdroj: (<https://cz.pinterest.com/pin/427490189600951340>)

To v čem toto plemeno vyniká, je exteriér, ušlechtilost, výkonnosti a pohybové vlastnosti. Cílem šlechtění je inteligentní sportovní kůň, který má harmonickou tělesnou stavbu, korektní fundament, výborný charakter, jezditelnost a klidný a živý temperament. Tím, čím trakénský kůň vyniká, je vysoká výkonnost ve všech jezdeckých disciplínách. Dosahuje trvale výborných sportovních výsledků jak ve světě, tak v České republice (<http://www.ceskytraken.cz/node/5>). SOBOTKOVÁ, PETLACHOVÁ a CASKOVÁ (2013) uvádí, že se využívá především v drezurních a parkurových soutěžích a ve všestrannosti.

4 MATERIÁL A METODIKA

Podkladovým materiálem ke zpracování diplomové práce jsou data získaná z Přehledů o sportovních koních, které vydává Česká jezdecká federace.

4.1 Vymezení srovnávací základny

K práci byly použity Přehledy o sportovních koních z roku 2005 a 2015. Z databáze ČJF byli vybráni všichni koně, kteří startovali v daném roce alespoň 3x, z toho minimálně jeden start byl v soutěžích všestrannosti. Startující pony byli odstraněni. Celkově se jednalo o 529 koní. Dále byla použita data z žebříčků nejlepších koní v soutěžích všestrannosti v daných letech.

4.2 Metodika stanovení průměru pomocných bodů (PPB)

Koně jsou v žebříčcích řazeny podle PPB na jeden start. Pomocné body se získávají přepočtem skutečného výsledku koně v soutěžích všestrannosti přepočítaného pomocí následujících matic viz tab. č. 5.

Tab. č. 5 - Matice výpočtu koní ve všestrannosti (<http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>)

Kód obtížnosti	Stupeň soutěže		Diskvalifikace Odečítá se	Trestné body							
				do 45	45,01-55	55,01-65	65,01-75	75,01-85	85,01-110	110,01-150	nad 150
37	CCI4*	TT	0	34	33	32	31	30	29	27	25
36	CNC/CCN/CIC/CCI 3*	T	0	30	29	28	27	26	25	23	21
35	CNC/CCN/CIC/CCI 2*	ST	-1	26	25	24	23	22	21	19	17
34	CNC/CCN/CIC/CCI 1*	S	-2	22	21	20	19	18	17	15	13
33	L	L	-3	18	17	16	15	14	13	11	9
32	ZL	ZL	-2	14	13	12	11	10	9	7	5
31	Z	Z	-1	11	10	9	8	7	6	4	2

4.3 Statistická analýza

Shromáždění údajů do databáze probíhalo v programu Microsoft EXCEL 2010. Získaná data byla statisticky hodnocena v programu STATISTICA 2012.

Popisné statistiky PPB v letech 2005 a 2015

Byly vyhodnoceny tyto hodnoty: **aritmetický průměr, modus, medián, maximum, minimum a směrodatná odchylka**

Statistická ANALÝZA metodou ANOVA (Analýza rozptylu) a následné testování

Byla použita vícefaktorová analýza. V případech statisticky průkazného vlivu sledovaného efektu jsme metodou mnohonásobného porovnávání Scheffeho stanovili rozdíly mezi věkovými skupinami, pohlavími, plemeny a ročníky startů.

Věk:

- Skupina 4 – 6 let - 140 koní
- Skupina 7 – 12 let – 329 koní
- Skupina 13 – 16 let – 54 koní
- Skupina 17 a více let – 6 koní

Plemeno:

- Český teplokrevník – 284 koní
- Slovenský teplokrevník + kůň Kinský – 33 koní
- Anglický plnokrevník – 107 koní
- Irský sportovní kůň – 11 koní
- Německá teplokrevná plemena + švédský teplokrevník + dánský teplokrevník – 23 koní
- Holandský teplokrevník + francouzský jezdecký kůň – 13 koní
- Koně v teplokrevném typu – 14 koní
- Koně bez původu – 23
- Arabský plnokrevník + Shagya arab – 3 koně
- Hafling -3 koně
- Ostatní (**) – 15 koní

(**) velkopolský a malopolský kůň, polský ušlechtilý polokrevník, ukrajinský jezdecký kůň

Pohlaví:

- Hřebci – 53 koní
- Klisny - 203 koní
- Valaši – 273 koní

Rok startu

- 2005 – 233 koní
- 2015 – 296 koní

5 VÝSLEDKY A DISKUSE

5.1 Popisná statistika

V roce 2015 dosahovali koně startující v soutěžích všestrannosti o 2,95 vyšší průměrné hodnoty PPB než v roce 2005. Také střední hodnoty, minimum a maximum jsou v porovnání s rokem 2005 vyšší. Nejlepší kůň z roku 2015 byl o 3,13 bodů lepší, než nejlepší kůň z roku 2005 viz tab. č. 6. Zvyšující se hodnoty PPB v roce 2015 dokazují lepší výkonnost koní v současnosti. Ke stejným výsledkům dospěla i HORKÁ (2016) u hodnocení skokové výkonnosti koní. Uvádí, že výkonnost od roku 2005 do roku 2014 vzrostla o 3,14 bodů.

Tab. č. 6 – Popisné statistiky hodnocení výkonnosti koní ve všestrannosti v letech 2005 a 2015

Proměnná PPB	Průměr	Medián	Modus	Četnost modu	Minimum	Maximum	Směr. odchylka
2005	7,80	7,83	8,00	11,00	-0,30	22,20	4,27
2015	10,75	10,39	9,00	13,00	0	25,33	5,07

5.2 Statistická analýza metodou ANOVA

V tabulce č. 7 jsou uvedeny výsledky vlivu jednotlivých faktorů pro PPB, kde sledované faktory byly věk, pohlaví, plemeno a rok startu.

Tab. č. 7 – Vliv jednotlivých faktorů na výkonnost koní ve všestrannosti

Výkonnost	Věk	Pohlaví	Plemeno	Rok startu
PPB	**	-	**	**

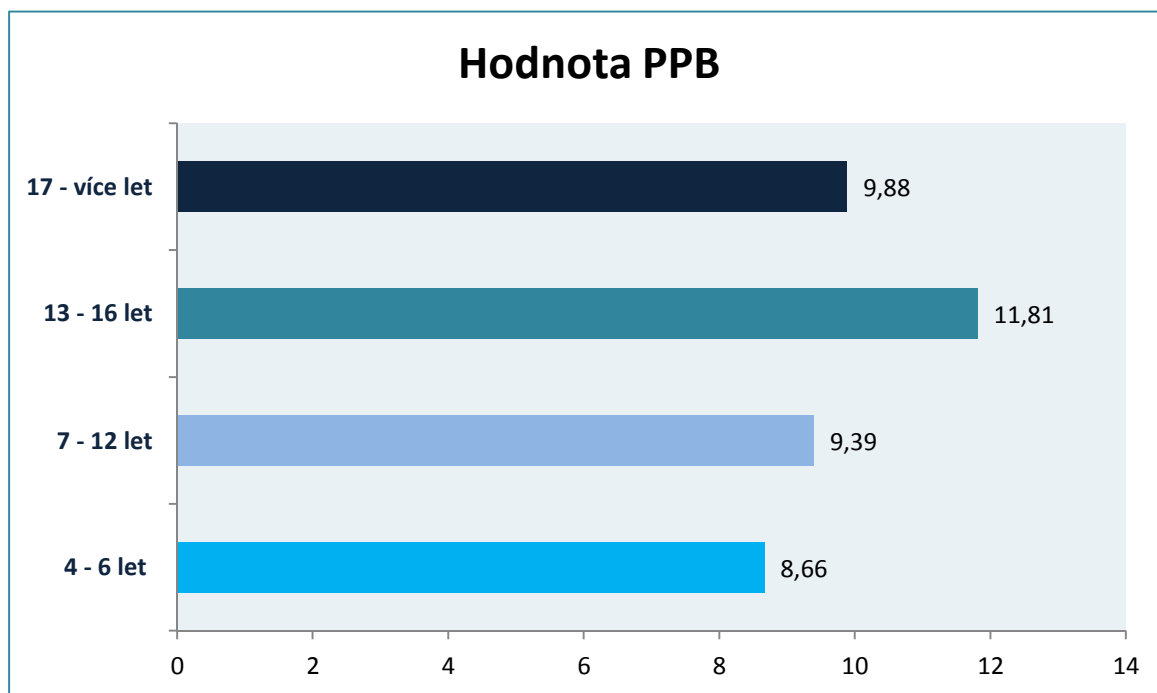
Průkaznost: $P \leq 0,01$ (**) statisticky vysoce průkazné, $P \leq 0,05$ (*) statisticky průkazné

Statisticky vysoce průkazný vliv na výkonnost koní mělo plemeno, věk a rok startu. Pohlaví neprokázalo statisticky průkazný vliv.

5.3 Následné testování pomocí Scheffeho testu

Věk

Při následném testování věku pomocí Scheffeho testu bylo zjištěno, že statisticky vysoce průkazně vyšší výkonnost má věková kategorie koní 13 – 16 let oproti nejmladší věkové kategorii 4 – 6 let a oproti věkové kategorii 7 -12 let, viz graf č. 1.

Graf č. 1- Průměrné hodnoty PPB u jednotlivých věkových skupin

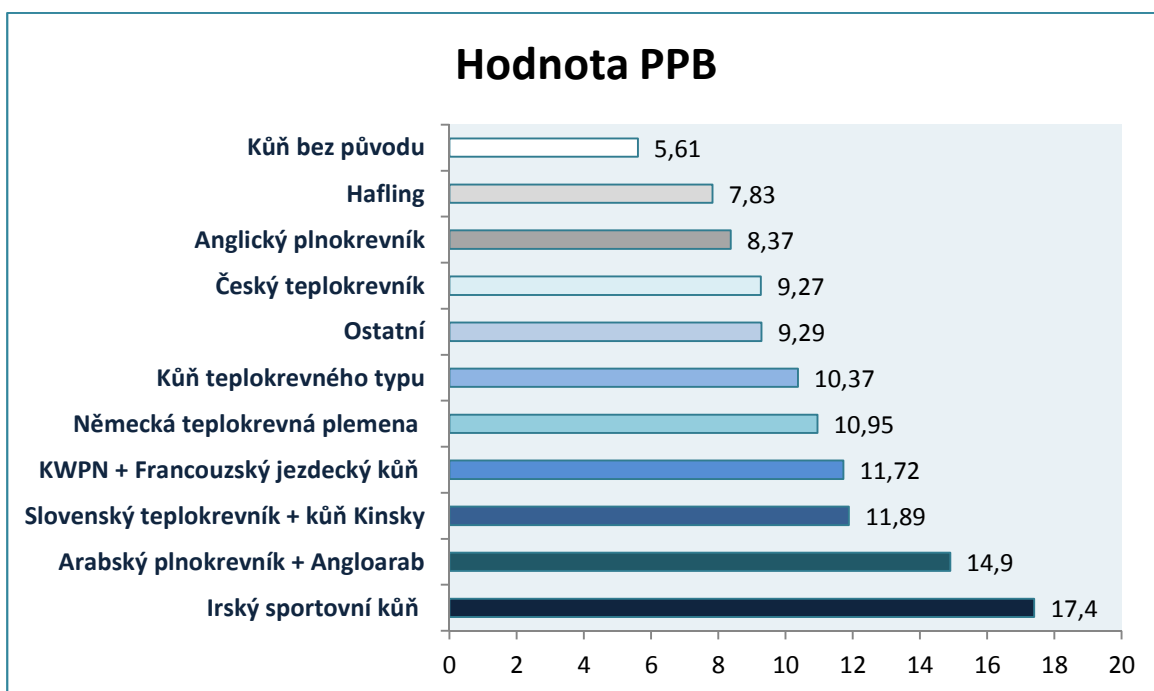
Nejvyšší hodnotu PPB měla věková skupina 13-16 let, další byla věková skupina 17 a více let, poté skupina 7 – 12 let a nejnižší výkonnost měla nejmladší věková kategorie v rozmezí 4 – 6 let. Z testování vyplynulo, že statisticky vysoce průkazně výkonnější je věková skupina 13 – 16 let oproti nejmladším koním a to konkrétně o 3,15 PPB. Dále se také věková skupina 13 – 16 let prokázala statisticky vysoce průkazně výkonnější než věková kategorie 7 – 12 let (o 2,42 PPB).

Koně začínají startovat v soutěžích všestrannosti od 4 let. Je tedy logické, že věková kategorie 4 - 6 let nemá takovou výkonnost jako koně starší, protože jsou teprve ve výcviku, nemají ještě tolik zkušeností a absolvují soutěže nižšího stupně obtížnosti. Skupina nejstarších koní má již nižší výkonnost, ale stále na vysoké úrovni. Příčinou může

být opotřebením organismu koně, následné zdravotní indispozice nebo ukončení sportovní kariéry. Maximální výkonnost koní ve věku 13-16 let uvádí i DIBALOVÁ (2009) s tím, že nejlepší výsledky mají koně ve věku 14 let. Dle našich dat výkonnost koní stoupá až do věku 15 let (PPB 15,01) a od 16 roku klesá.

Plemeno

Dalším následným testováním pomocí Scheffeho testu byla zjišťována statistická průkaznost vlivu plemene

Graf č. 2- Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen

Bylo zjištěno, že irský sportovní kůň měl statisticky vysoce průkazně vyšší výkonnost než český teplokrevník (o 8,13 PPB), anglický plnokrevník (o 9,03 PPB) a koně bez původů (o 11,79 PPB) a statisticky průkazně vyšší výkonnost než koně ostatních plemen (o 8,11 PPB). Dále měl statisticky vysoce průkazně vyšší výkonnost český teplokrevník oproti koním bez původů. Bezkonkurenčně nejlepší výkonnost měl irský sportovní kůň (PPB 17,4). I podle DIBALOVÉ (2009) má toto světově nejúspěšnější plemeno v soutěžích všestrannosti vysokou výkonnost a oblíbenost tohoto plemene v naší zemi stále narůstá. Nejnižší výkonnost měli koně bez původu (PPB 5,61). Tento fakt jenom potvrzuje, že v dnešní době rozšiřující se „chov“ koní bez původu, je pro šlechtění koní nežádoucí výkonnostní stránce.

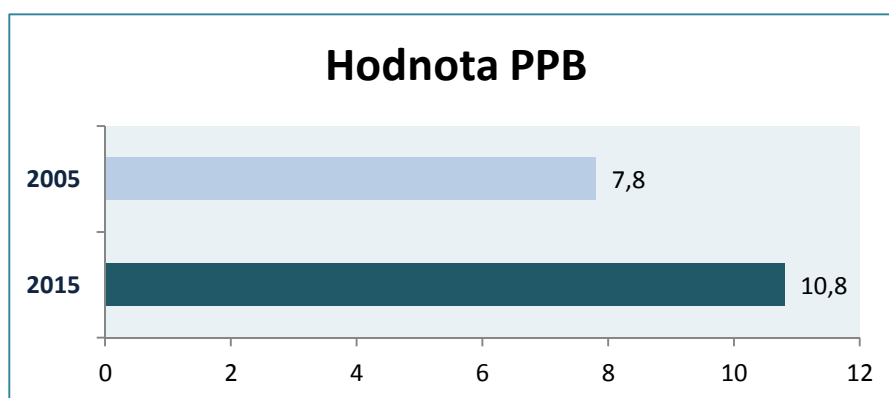
Za zmínku stojí také pozice českého teplokrevníka. Jeho výkonnost byla sice vyšší než u plemene anglický plnokrevník, ovšem byla horší než výkonnost u koní teplokrevního typu. V porovnání se zahraničními plemeny a s plemenem slovenský teplokrevník má český teplokrevník nejnižší výkonnost. Ke stejnému závěru došla i HORKÁ (2016). DIBALOVÁ (2009) zdůvodňuje nižší výkonnost českého teplokrevníka, oproti zahraničním plemenům, jako výsledek jeho pozdějšího šlechtění na sportovní výkonnost.

Překvapivé výsledky měl arabský plnokrevník a angloarab. Jejich výkonnost měla hodnotu PPB 14,9 a tím se zařadili v žebříčku hned za nejvýkonnější plemeno- irského sportovního koně. U tohoto plemene však musíme brát zřetel na jejich nízký počet. Při nízkém počtu dokáže výsledky rapidně ovlivnit i pouhý jedinec.

Zarážející je úplná absence plemene moravského teplokrevníka. V obou testovaných letech nestartoval (pozn. pokud neabsolvoval min. 3 starty, není v databázi uveden) ani jediný kůň tohoto plemene. Podle PK MT je cílem šlechtění moravského teplokrevníka mnohostranné využití. To, že si plemeno zakládá na všestrannosti, dokazuje i to, že má terénní zkoušku jako součástí výkonnostních zkoušek, kde kůň musí v terénu absolvovat dvoukilometrovou trať se čtyřmi překážkami (do 60 cm).

Rok startu

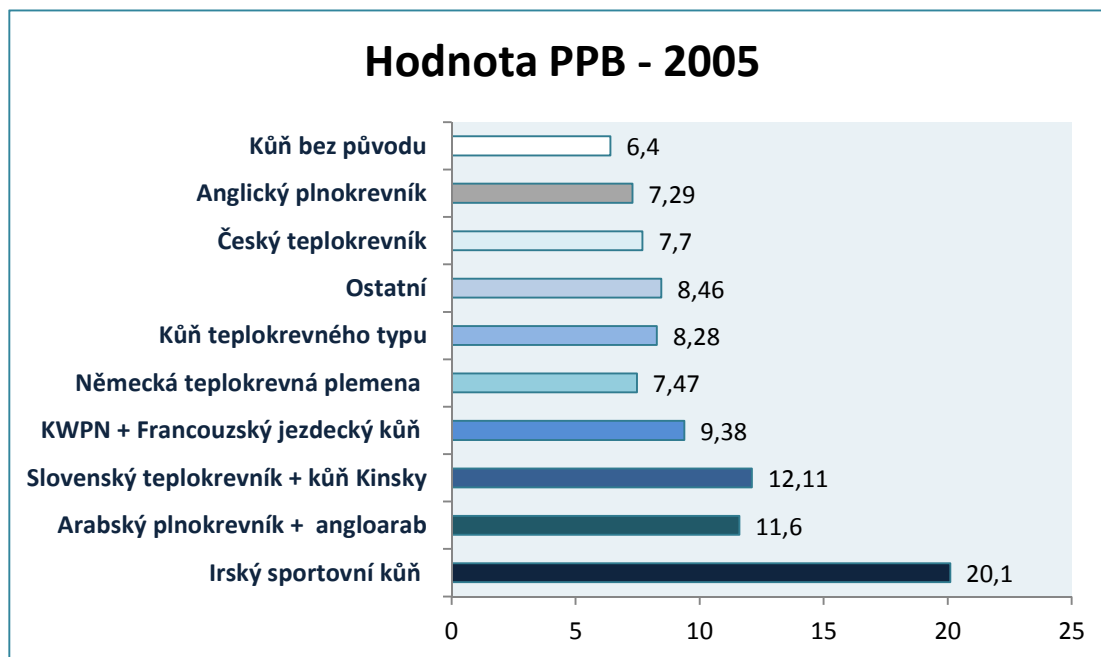
Při následném testování podle roku startu jsme zjistili nárůst výkonnosti. V roce 2005 byla hodnota PPB 7,8. V roce 2015 výkonnost vzrostla (o 3 PPB) na hodnotu PPB 10,8. Nárůst výkonnosti koní v soutěžích všestrannosti potvrzuje i DIBALOVÁ (2009), která ve své práci udává postupný nárůst výkonnosti od roku 2000- 2007. Uvádí nárůst výkonnosti o 5,99 bodu. V roce 2000 udává hodnotu 2,67 PPB, v roce 2006 8,66 PPB. Což s našimi výsledky souhlasí a dokazuje pozvolný nárůst výkonnosti.

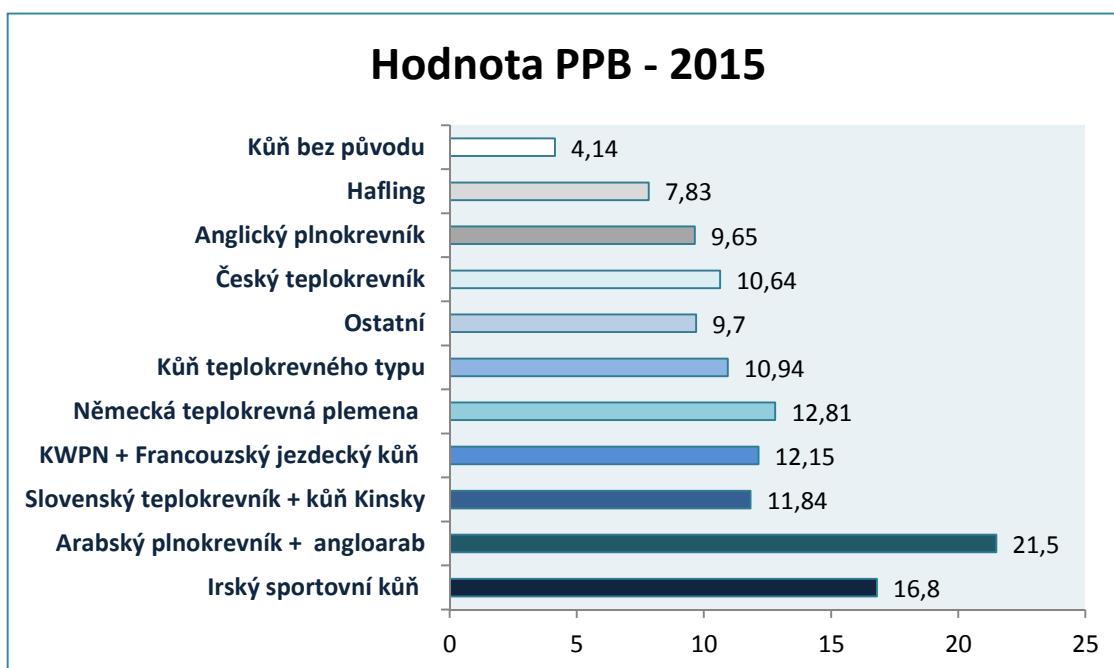
Graf č. 3 - Průměrné hodnoty pomocných bodů v jednotlivých letech

Stejný šlechtitelský pokrok udává i HORKÁ (2016) u výkonnosti skokových koní, u kterých prokázala v letech 1995 – 2014 také nárůst hodnot PPB.

Na níže uvedených grafech lze vidět výkonnostní vývoj konkrétních plemen koní v letech 2005 a 2015.

Graf č. 4 - Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen v roce 2005

Graf č. 5 - Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen v roce 2015

V roce 2015 se statisticky vysoce průkazně lišil irský sportovní kůň spolu s koňmi bez původu. Ti měli nejnižší výkonnost (PPB 4,14). Nejvyšší výkonnost měla skupina arabských koní (arabský plnokrevník + angloarab), která měla hodnotu PPB 21,5.

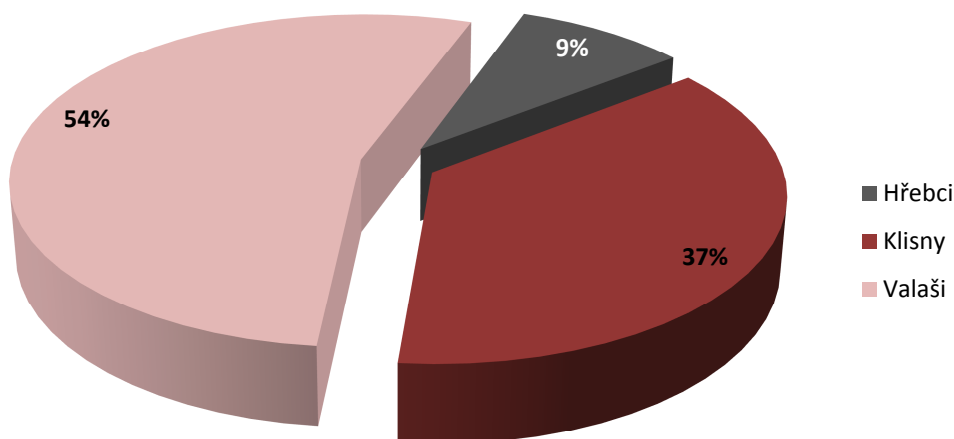
Z uvedených dat od roku 2005 do roku 2015 lze vyčíst výkonnostní zlepšení nebo zhoršení konkrétně uvedených skupin plemen. Jediný pokles výkonnosti, lze vidět u koní bez původu (z PPB 6,4 na 4,14) a slovenského teplokrevníka (z PPB 12,11 na 11,84). Dále byl pokles výkonnosti zaznamenán u irského sportovního koně (z PPB 20,1 na 16,8). Nicméně, zde se musí přihlížet k tomu, že startoval nízký počet koní zahraničních plemen a výkonnost celé sledované skupiny tak výrazně ovlivnil i jeden nadprůměrný nebo podprůměrný jedinec. V roce 2005 startoval menší počet koní plemene irský sportovní kůň, ale s vysokou výkonností. V roce 2015 se toto plemeno v České republice rozšířilo a v soutěžích všestrannosti startovalo více koní tohoto plemene. Nicméně i když nejlepší koně měli mnohem vyšší výkonnost, než koně tohoto plemene v roce 2005, tak se v této skupině objevovalo i pár koní s podprůměrnou výkonností. Proto tedy rok 2015 zaznamenal v České republice pokles výkonnosti u tohoto plemene, který ve světě jinak obsazuje první výkonností příčky.

Ostatní skupiny plemen zaznamenaly v roce 2015 nárůst výkonnosti. Nárůst výkonnosti, tedy hodnot PPB byl nejvyšší u koní ostatních plemen (1,24). Další nárůst hodnot PPB byl pak u anglického plnokrevníka o 2,36, u koní teplokrevného typu o 2,66, u KWPN a francouzského jezdeckého koně 2,77, u českého teplokrevníka o 2,94 a u německých teplokrevných plemen o 5,34. Největší nárůst výkonnosti zaznamenala skupina arabského plnokrevníka a angloaraba. Zde se ale jedná o stejný případ ovlivnění výkonnosti nízkým počtem koní, jako u případu zhoršení výkonnosti irského sportovního koně viz popsáno v předešlém odstavci. Co stojí za vyzdvihnutí je nárůst výkonnosti českého teplokrevníka. S nárůstem hodnot PPB z období 2005 až 2015 obsadil pomyslnou 3. příčku, a se zařadil se tak hned za německá teplokrevná plemena a skupinu arabských koní. Pro české chovatele koní to dokazuje úspěch v pokroku ve šlechtění českého teplokrevníka na sportovní výkonnost. I HORKÁ (2016) ve své práci potvrzuje, že se výkonnost českého teplokrevníka postupem let zvyšuje.

5.4 Souhrnné vyhodnocení soutěží všestrannosti v ČR a ve světě

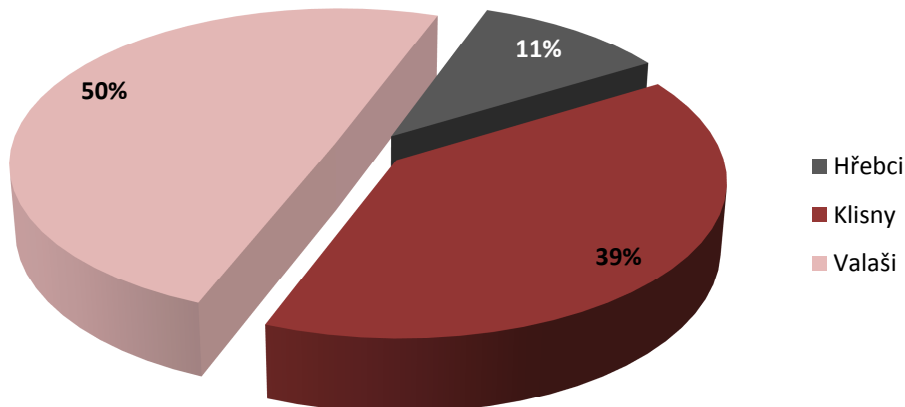
Pohlaví koní

Na následujících grafech je uvedeno procentuální zastoupení pohlaví koní startujících v soutěžích všestrannosti v ČR v letech 2005 a 2015.

Graf č. 6 - Zastoupení pohlaví koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005

Graf č. 6 zobrazuje procentuální zastoupení pohlaví koní, startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005. Můžeme vidět, že k této soutěži se preferuje výběr valachů, oproti klisnám a hřebcům. Velký vliv na oblíbenost valachů způsobuje jejich klidnější temperament, vyrovnanost a lepší ovladatelnost. Menší využívání klisen může být zapříčiněno náladovostí a změnami chování v rámci pohlavního cyklu (říje). Hřebci se používají minimálně. Důvodem může být horší ovladatelnost. Podle KRČOVÉ (2013) hřebci vyžadují specifické zacházení a pro nezkušené jezdce se mohou stát nebezpečnými.

Graf č. 7 - Zastoupení pohlaví koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015

Graf č. 7 zobrazuje procentuální zastoupení pohlaví koní v soutěžích všestrannosti v roce 2015. I v tomto roce jsou nejčastěji využíváni valaši, dále klisny a nejméně se využívají hřebci. V porovnání s rokem 2005 se v roce 2015 využívá o 2% více klisen i hřebců. Procentuální zastoupení pohlaví 100 nejvýkonnějších koní ve sledovaných letech bylo 53% valachů, 38% klisen a 9% hřebců. Poměr pohlaví všech startujících koní a nejlepších 100 koní vidíme, že byl velmi podobný. Pokud porovnáme procentuální zastoupení pohlaví koní v této disciplíně v roce s procentickým zastoupením pohlaví koní startujících v roce 2015 ve všech disciplínách, zjistíme, že se všeobecně ve všech disciplínách používalo větší procento klisen (o 5 %) a hřebců (1 %) a o 6 % méně valachů, než jak tomu bylo při soutěžích všestrannosti. V roce 2005 to bylo ve všech disciplínách o 3% více klisen i hřebců a o 6% méně valachů než v soutěžích všestrannosti.

DIBALOVÁ (2009) také udává, že k soutěžím všestrannosti jsou nejčastěji používáni valaši, pro jejich psychickou vyrovnanost, díky které podávají vyrovnanější výkony. Také udává, že klisny se používají méně kvůli možnému kolísání výkonnosti díky říjovým cyklům, kdy jsou klisny méně soustředěné, nervóznější, neklidné a často projeví neochotu k práci. Dále udává, že nejlepší výkonnost mají valaši, pak hřebci a nejméně výkonné jsou klisny. Podle HORKÉ (2016) mají ve skokových soutěžích nejlepší výkonnost hřebci, pak klisny a na teprve na posledním místě jsou valaši. Udává, že hřebci jsou výkonnější než valaši a klisny, a klisny jsou výkonnější než valaši. Lepší výkonnost hřebců odůvodňuje, že je způsobena přísnou selekcí a náročnějšími požadavky na jejich výkonnost než u ostatních pohlaví. Ke stejným výsledkům došla i KRČOVÁ (2013).

KOHÚTOVÁ (2007) hodnotila výkonnost koní v drezurních soutěžích. Přišla k výsledkům, že nejlepší hodnotu PPB měli hřebci, následně valaši a nakonec až klisny. Jako důvod udává využití klisen v chovu a tím pádem méně důslednou přípravu klisny do soutěží oproti hřebcům a valachům.

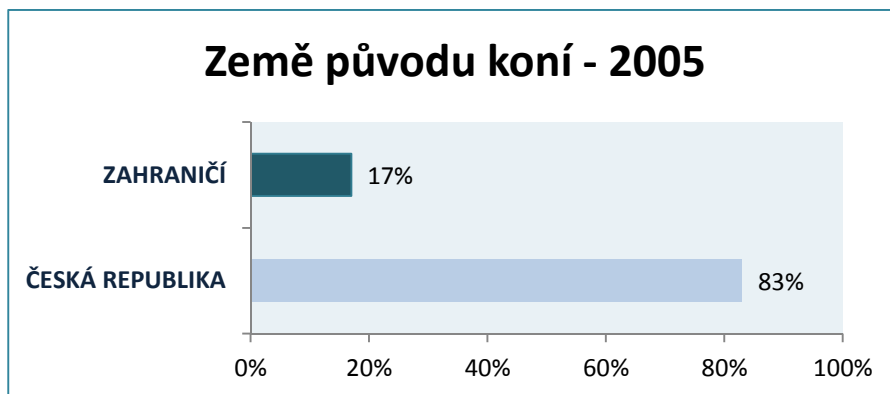
Podle světového žebříčku nejlepších sportovních koní (WBFSH) z roku 2015 bylo ve světě používáno pro tuto disciplínu 71% valachů, 26% klisen a pouze 3% hřebců. V žebříčku bylo uvedeno 5505 koní. Nicméně naše analýza vliv pohlaví na výkonnost koní statisticky neprokázala.

Země původu koní:

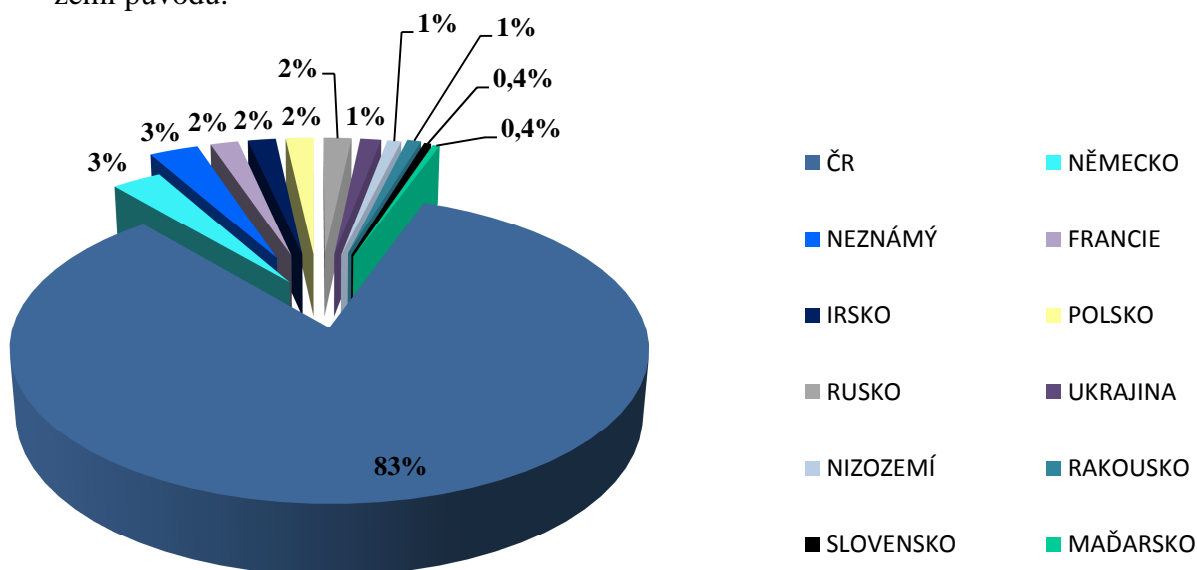
Dalším zajímavým faktorem ovlivňující výkonnost byla země narození koní, respektive porovnání výkonnosti koní narozených v ČR a v zahraničí.

V roce 2005 mělo 83% startujících koní v soutěžích všestrannosti český původ. Zbylých 17% koní bylo původem ze zahraničí.

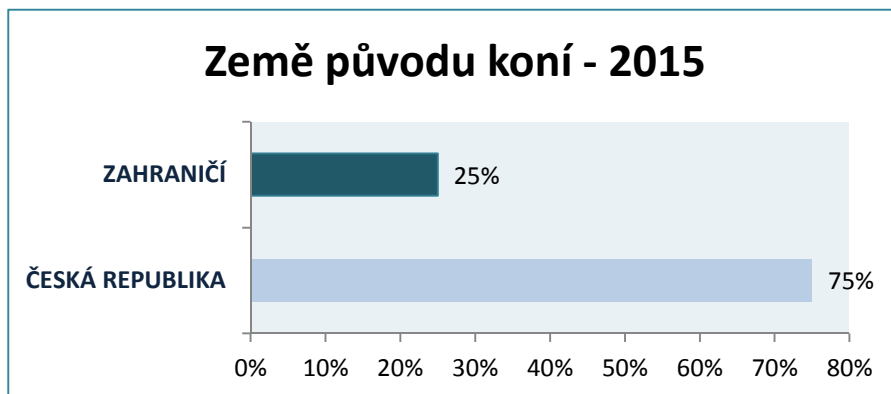
Graf č. 8 - Původ koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005

Na následujícím grafu jsou uvedeny konkrétní zahraniční země importovaných koní. Můžeme vidět, že nejvíce koní bylo importovaných z Německa (3%). Stejně procento koní bylo neznámého původu. Jednalo se o koně bez původu, tudíž nebylo možné zjistit zemi původu.

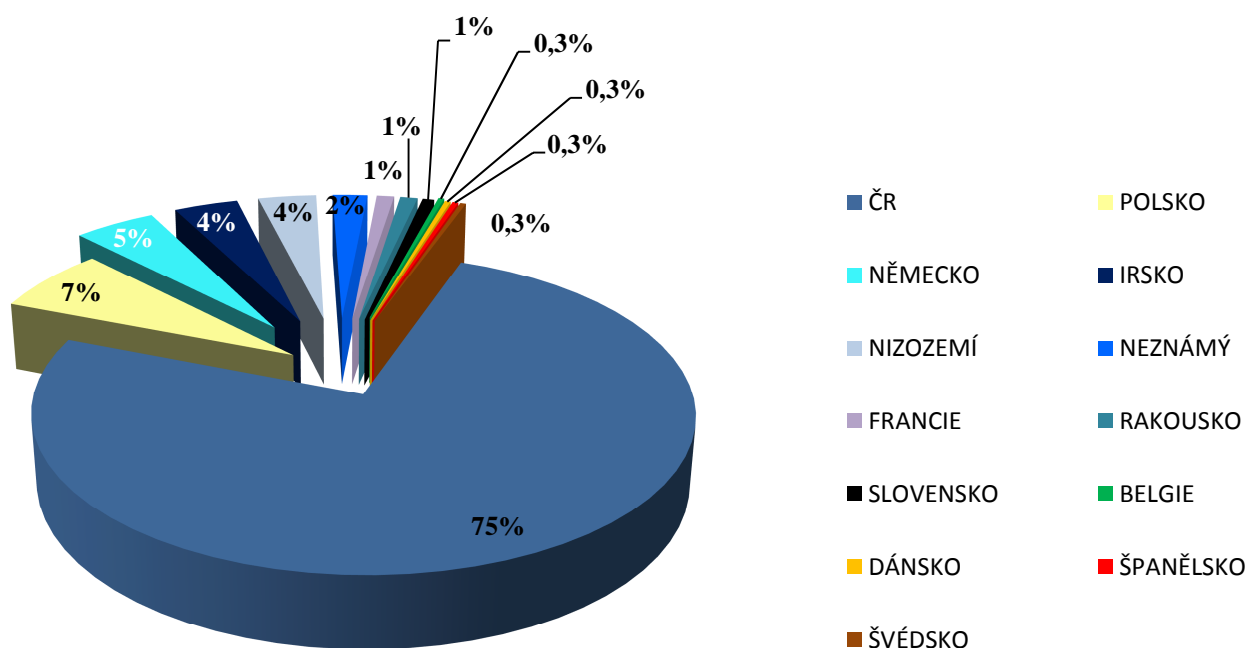
Graf č. 9 - Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005

Původ dalších importovaných koní byl z Francie (2%), Irska (2%), Polska (2%), Ruska (2%), Ukrajiny (1%), Nizozemí (1%), Rakouska (1%), Slovenska (0,4%) a Maďarska (0,4%). DIBALOVÁ (2009) ve své práci zjistila, že nevíce importovaných koní v této soutěži za období 2000- 2007 pocházelo z Ukrajiny, Polska a Německa.

Graf č. 10 - Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015

V roce 2015 pocházelo 75% koní z České republiky a 25% ze zahraničí. Můžeme pozorovat narůstající trend importovaných koní oproti roku 2005. Mluvíme konkrétně o nárůstu importovaných koní o 8%. Podobné hodnoty vyšly KRČOVÉ (2013), která se zabývala skokovými soutěžemi. Autorka ve své práci uvádí, že z České republiky pocházelo 80% koní a 20% tvořili importovaní koně ze zahraničí.

Graf č. 11- Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015

V roce 2015 byli koně importováni především z Polska (7%), Německa (5%), Irska (4%) a Nizozemí (4%). Oproti předešlému sledovanému roku nebyl v roce 2015 žádný kůň startující v soutěžích všestrannosti původem z Ruska, Maďarska ani z Ukrajiny. Naopak se spektrum zahraničních zemí rozrostlo o státy jako Dánsko, Švédsko, Španělsko a Belgie. Počet koní z těchto zemí byl avšak minimální.

Z uvedených dat lze vyčíst, jak se s postupem času nejenom zvyšují počty importovaných koní, ale rozšiřují se řady zemí jejich původů. Na jednu stranu to znamená jistou hrozbu pro naše česká sportovní plemena (český teplokrevník), protože zahraniční plemena, oproti těm našim, dosahují stále vyšší sportovní výkonnosti a to znamená konkurenci. Na straně druhé, se k nám dostávají zahraniční koně velmi vysokých kvalit. Pro Českou republiku to může mít i pozitivní vliv. Mluvíme jednak o šlechtitelském hledisku, kdy chovatelé mohou využívat prověřených kvalitních zahraničních plemenů k zušlechťování našich plemen. Dále pak o reprezentačním hledisku, kdy špičkoví čeští jezdci stále více používají k reprezentaci naší země na mezinárodní úrovni importované koně.

V následující tabulce je uvedeno procentuální zastoupení zemí, ze kterých pocházela stovka nejlepších koní, startující v soutěžích všestrannosti v České republice v daných letech.

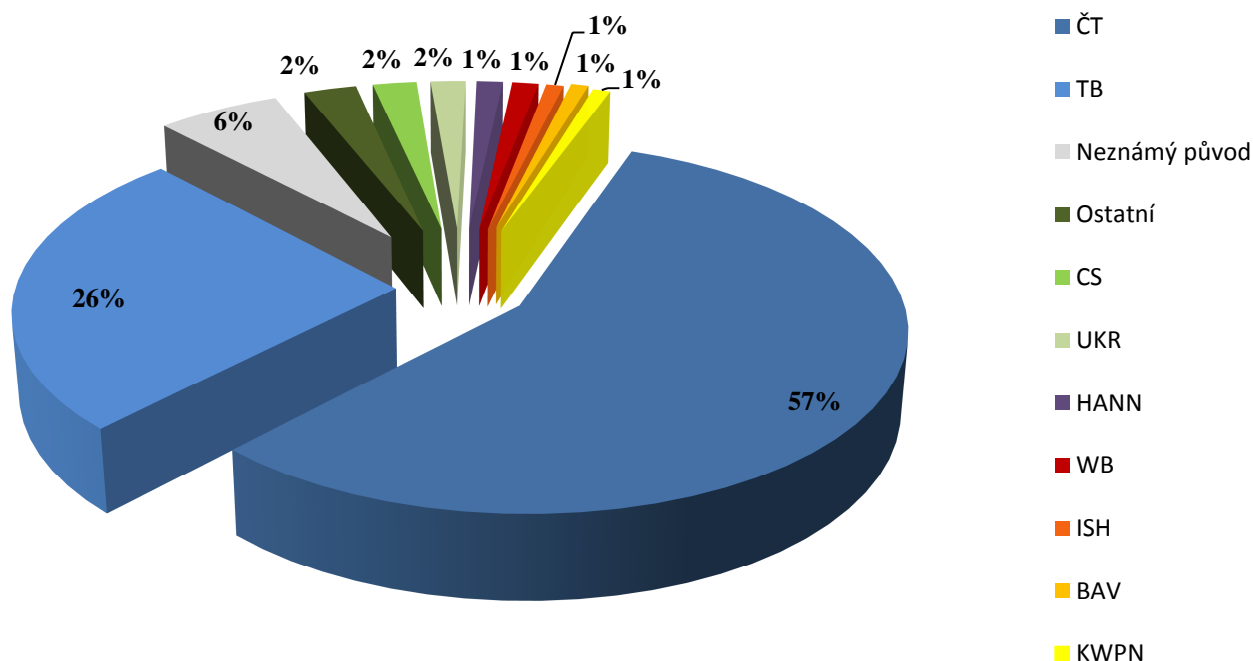
Tab. č. 8 – Země původu 100 nejlepších koní z roku 2005 a 2015

ROK 2005		ROK 2015	
Česká republika	(82%)	Česká republika	(70%)
Německo	(4%)	Irsko	(8%)
Irsko	(3%)	Německo	(7%)
Francie	(3%)	Nizozemí	(6%)
Nizozemí	(2%)	Polsko	(3%)
Neznámý	(2%)	Slovensko	(2%)
Polsko	(1%)	Španělsko	(1%)
Rusko	(1%)	Švédsko	(1%)
Slovensko	(1%)		
Ukrajina	(1%)		

Plemeno

Další zajímavá fakta byla zjištěna porovnáním plemenného zastoupení koní startujících v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015.

Na grafech č. 12 a 13 jsou znázorněna plemena koní a jejich početní zastoupení v procentech vzhledem k celé sledované populaci v konkrétním roce.

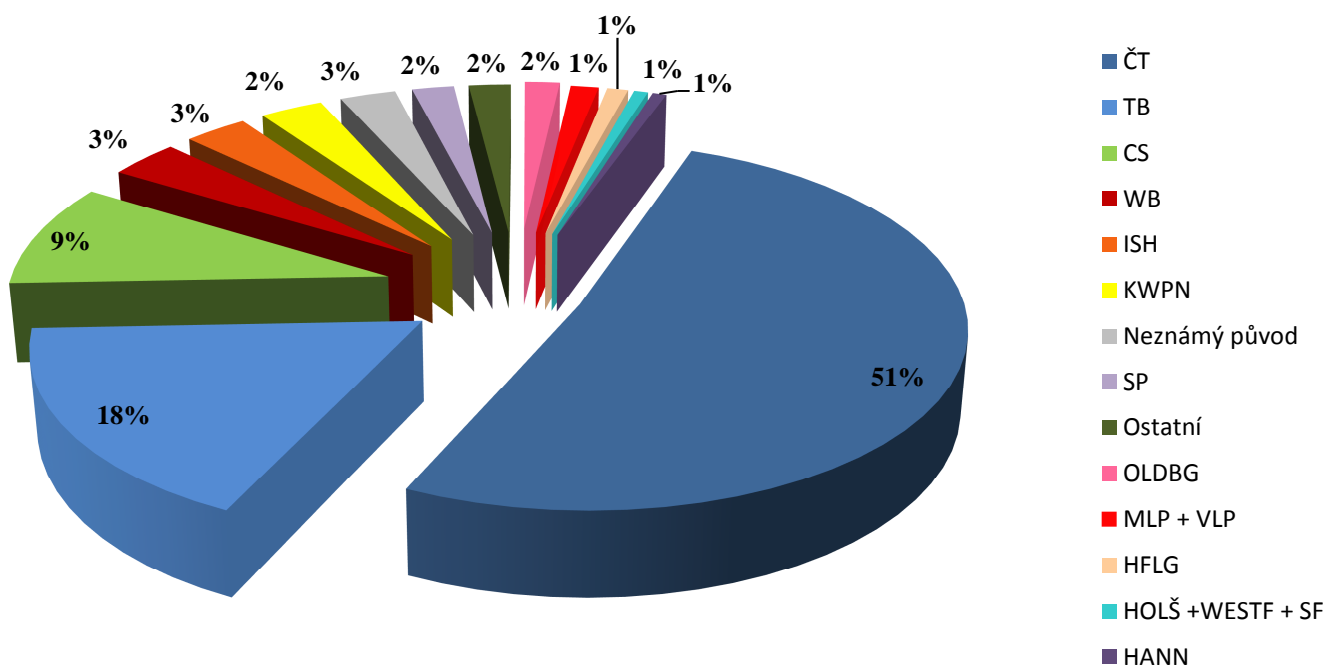
Graf č. 12- Plemenné zastoupení koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005

V roce 2005 nestartovala ani zdaleka taková pestrá škála plemen koní, jako je tomu dnes. Nejvíce koní bylo zastoupeno plemenem český teplokrevník (57%). Druhým nejpoužívanějším plemenem byl anglický plnokrevník (26%). Jeho oblíbenost pro tuto disciplínu způsobovalo tehdejší rozdělení terénní zkoušky u soutěží všestrannosti. Anglický plnokrevník byl hojněji využíván díky rozdělení terénní zkoušky na čtyři části. Jedna z nich se skládala ze steeplechase, a proto bylo zapotřebí rychlých a vytrvalých koní, což angličtí plnokrevníci nepopíratelně jsou. Z práce FIKESOVÉ (2015) lze dohledat, že v roce 2003 byla skupina 100 nejlepších koní startujících v této disciplíně, tvořena anglickým plnokrevníkem z 35 %. V roce 2015 bylo zastoupení anglického plnokrevníka u 100 nejlepších koní již pouze 25%. Nelze si nevšimnout poklesu zastou-

pení anglického plnokrevníka o 10% za 2 roky. Tento pokles byl způsoben právě v roce 2005, kdy byly všechny čtyři části terénní zkoušky sjednoceny do jedné a tím pádem již tato disciplína nevyžadovala striktně vysokou rychlost tohoto plemene.

Na třetí nejrozšířenější pozici byli koně bez původu (6%). Počty bez původových koní ukazují na to, že chov koní u nás nebyl zdaleka na takové úrovni, jako v pozdějších letech. Různorodost ostatních zastoupených plemen ukazuje na narůstající zájem o importované koně z různých zemí světa. Ostatní plemena koní jsou uvedena v grafu č. 12. Do skupiny ostatních koní byla zařazena málo početná plemena jako rakouský teplokrevník, velkopolský kůň, trakénský kůň, arabský plnokrevník, angloarab, sachsen – anhalt a bavorský teplokrevník. Tito koně byli sloučeni do jedné skupiny pro lepší přehlednost v grafu. Nejvyšší výkonnost ze všech plemen měl zástupce plemene irského sportovního koně (PPB 22,2).

Na dalším grafu jsou uvedené hodnoty plemenného zastoupení koní (opět pro tuto disciplínu) tentokrát pro rok 2015.

Graf č. 13 - Plemenné zastoupení koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015

V roce 2015 bylo zastoupení plemen dosti odlišné. Když porovnáme graf č. 12 s grafem č. 13, zjistíme, že kleslo zastoupení našeho plemene – českého teplokrevníka a to konkrétně o 6%. Naopak vzrostl počet zahraničních plemen a je zde vidět i rozšíření plemenných skupin. Mezi tato nově zobrazená plemena patřil polský ušlechtilý kůň, oldenburský kůň, malopolský kůň, hafling, holštýnský kůň, westfálský kůň, francouzský jezdecký kůň a pod názvem skupiny „ostatní“ se skrývají plemena jako arabský plnokrevník, angloarab, bavorský teplokrevník, kůň Kinský, švédský teplokrevník a německý teplokrevník. Tato ostatní menšinová plemena byla opět sloučena do jedné skupiny pro lepší přehlednost grafu.

Kromě úbytku českého teplokrevníka jsme zaznamenali i úbytek anglického plnokrevníka (o 8%), tento důvod poklesu byl již vysvětlen, viz výše. Docela velký nárůst zaznamenal slovenský teplokrevník chovaný v ČR. Jeho počet vzrostl o 7%. Co je dobrou zprávou pro šlechtění koní, je to, že klesl počet koní bez původu na polovinu.

100 nejlepších koní v soutěžích všestrannosti (ČR) bylo v roce 2015 zastoupeno plemeny:

- český teplokrevník (48%)
- slovenský teplokrevník (14%)
- anglický plnokrevník (12%)
- irský sportovní kůň (8%)
- holandský teplokrevník (6%)
- koně teplokrevného typu (4%)
- zbylá procenta tvořila ostatní plemena

HORKÁ (2016) ve své práci zjišťovala plemenné zastoupení nejlepších koní u skokových soutěží. Autorka uvádí, že pro rok 2014 byl český teplokrevník zastoupen z 22%. Těsně za ním byl holštýnský kůň (17%), pak holandský teplokrevník (15%) a dále pak byla ostatní německá teplokrevná plemena (13%).

ČERMÁKOVÁ (2016) se zabývala využitím českého teplokrevníka ve sportovních soutěžích. Autorka uvádí plemenné zastoupení koní startujících ve všech disciplínách v roce 2015. Pro skokové soutěže uvádí nejvíce zastoupená plemena v pořadí – český teplokrevník (40%), holštýnský kůň (14%), holandský teplokrevník (11%) a slovenský teplokrevník (9%). Můžeme vidět, že na rozdíl od všestrannosti, ve skokových soutě-

žích dominují německá plemena a holandský teplokrevník. O dominantě všestrannosti – irském sportovním koni zde není ani zmínka.

V drezurních soutěžích podle autorky KOHÚTOVÉ (2007) dosahují nejlepší výkonnosti plemena jako trakénský kůň, hannoverský kůň a holštýnský kůň. ČERMÁKOVÁ (2016) uvádí, že v drezurních soutěžích v roce 2015 tvořila skupinu nejlepších 10 koní plemena český teplokrevník (30%), hannoverský kůň (15%), koně teplokrevného typu (11%), slovenský teplokrevník (8%) a oldenburský kůň (7%) a dále pak ostatní, již málo zastoupená plemena. Vidíme, že plemena, typická pro drezurní soutěže se k soutěžím všestrannosti u nás spíše nepoužívají nebo ve velmi malém počtu (hannoverský kůň, oldenburský kůň, trakénský kůň atd.). Drezurní koně jsou šlechtěni na perfektní mechaniku pochybu, zatímco všestrannost od koní vyžaduje rychlost, vytrvalost, tvrdost a obratnost.

Pokud bychom se ale podívali do zahraničí, zjistili bychom, že v soutěžích všestrannosti ukazují vysokou výkonnost i plemena, která se hojně prezentují právě na drezurních obdélnících.

K ještě přesnějšímu přehledu uvedu **porovnání žebříčku 10 nejlepších sportovních koní z České republiky s žebříčkem 10 nejlepších sportovních koní ve světě.**

Tab. č. 9 - *Žebříček nejlepších sportovních koní ve všestrannosti v ČR za rok 2015*, dostupné z <http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>

POŘADÍ	JMÉNO KONĚ	PLEMENO
1.	FERNET AF KREFFE	Švédský teplokrevník
2.	WESTWINDS EL DIVO	Irský sportovní kůň
3.	VELES	Anglický plnokrevník
4.	BIBA CLASSY	Anglický plnokrevník
5.	CAPTAIN HERO	Irský sportovní kůň
6.	INNOCENTA	Slovenský teplokrevník
7.	TIKSI	Český teplokrevník
8.	TASZNIK	Anglický plnokrevník
9.	BERENIS 1	Český teplokrevník
10.	GRAF REINETTE	Hannoverský kůň

V tabulkách č. 9 a 10 je uvedeno 10 nejlepších koní, u každého z nich je napsaná jejich plemenná příslušnost.

Tab. č. 10 - Světový žebříček nejlepších sportovních koní ve všestrannosti za rok 2015, dostupné z http://www.wbfs.org/files/Eventing_Breeders_September_final_2015.pdf

POŘADÍ	JMÉNO KONĚ	PLEMENO
1.	HORSEWARE HALE BOB	Oldenburský kůň
2.	LA BIOSTHETIQUE - SAM FBW	Baden-wurttemberská PK
3.	FISCHERTAKINOU	Angloarab
4.	LEONIDAS II	Holštýnský kůň
5.	HOP AND SKIP	Britský sportovní kůň
6.	KURFURSTIN	Holštýnský kůň
7.	FAERIE DIANIMO	Britský sportovní kůň
8.	PASSAT	Trakénský kůň
9.	CAMBALDA	Irský sportovní kůň
10.	GURZA	Trakénský kůň

Z deseti nejlepších koní v této disciplíně v České republice je 6 koní zahraničního původu. Jejich zeměmi původu jsou Německo, Irsko, Polsko a Švédsko. Pouze 4 koně jsou českého původu. Tento výsledek jen dokazuje, že česká plemena koní zatím ještě nemohou dostatečně zahraničním koním konkurovat. Nicméně se najde pár jedinců českého chovu, kteří jsou v tomto žebříčku nad zahraničními koňmi. V tomto případě uvedu koně Veles (anglický plnokrevník), který je českého původu, v žebříčku je na 3. pozici a měl lepší výkonnost než irští zástupci - Biba Classy , Captain Hero, Westwinds Diego, polský Tasznik a německý Graf ReINETTE.

Ještě si můžeme všimnout, že ačkoliv nám v testování vyšlo vliv pohlaví na výkonnost neprůkazné, tak z 10 nejlepších koní je 6 valachů, 1 hřebec a pouze 3 klisny.

Ve světovém žebříčku jsou uvedena naprosto odlišná plemena koní jako v českém žebříčku. Dominantní jsou německá plemena. V žebříčku nechybí ani irský sportovní kůň. Docela zajímavým výsledkem je 3. pozice angloaraba, který se začíná dostávat v posledních letech v soutěžích všestrannosti do popředí. HOLUBCOVÁ (2017) potvrzuje, že angloarabská krev opět dobývá mezinárodní scénu všestrannosti. Zastoupení po-

hlaví deseti nejlepších koní ve světovém žebříčku je velmi podobné jako u českého žebříčku. Z 10 koní bylo 7 valachů a pouze 3 klisny.

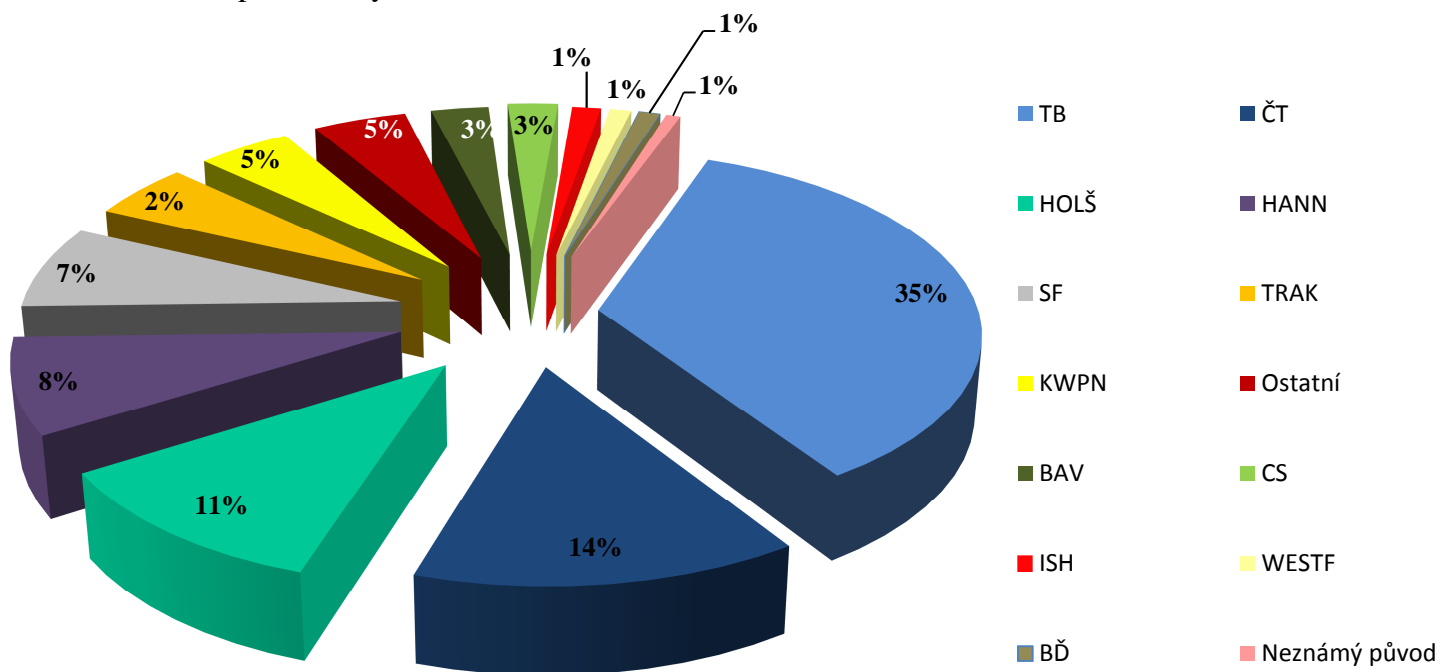
Žebříček plemenných knih podle WBFSH/FEI ve všestrannosti za rok 2015

1. Irský sportovní kůň
2. Hannoverský kůň
3. Oldenburský kůň
4. Holštýnský kůň
5. KWPN

Za rok 2015 se v soutěžích všestrannosti umístila na prvních pěti místech výše zmiňovaná plemena. V čele se umístil irský sportovní kůň, který vyhrál v tomto žebříčku již pátým rokem po sobě (2012 - 2016). Dokazuje to kvalitu, tvrdost a vytrvalost tohoto mladého plemene. Díky tomu se toho plemeno ve všestrannosti těší z čím dál větší obliby.

Vliv zahraničních hřebců na chov ČT, CS

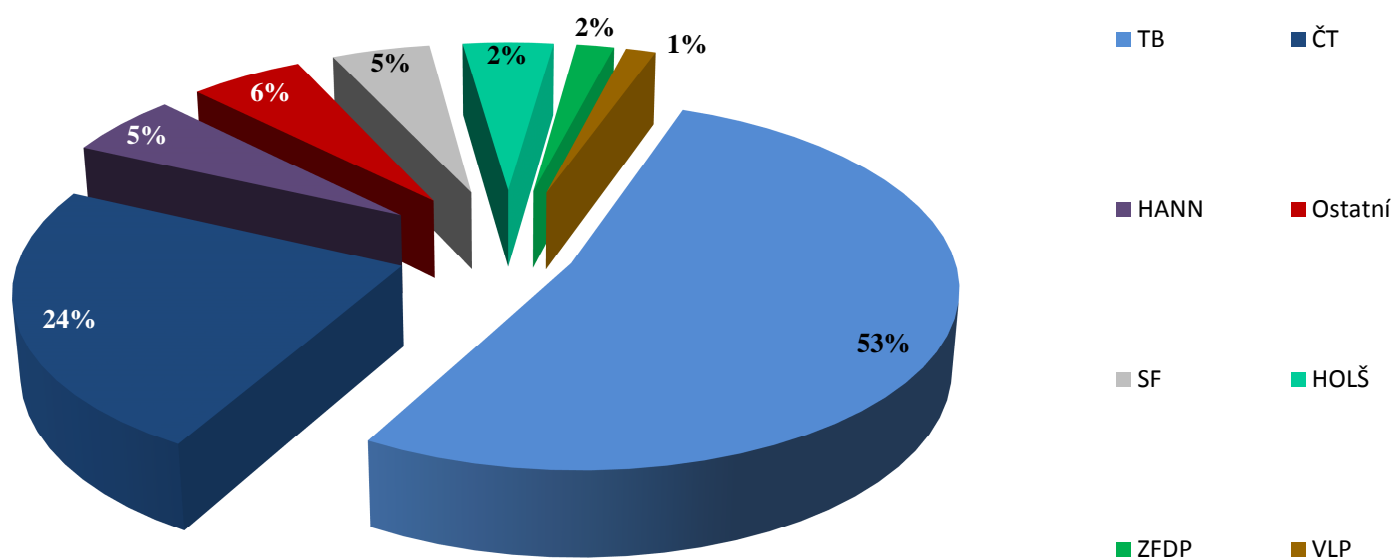
Zahraniční plemenní hřebci mají obrovský vliv při šlechtění našich českých plemen na sportovní výkonnost.

Graf č. 14 – Plemenné zastoupení otců u koní plemene český teplokrevníka, startujících v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015

V letech 2005 a 2015, startovalo v soutěžích všestrannosti z celkového počtu 529 koní 284 koní plemene český teplokrevník a 32 koní plemene slovenský teplokrevník chovaný v ČR. Z 284 koní plemene český teplokrevník, mělo 244 koní (86%) otce jiného plemene (než je ČT). O která plemena se jednalo a v jakém zastoupení pojednává graf č. 14. Můžeme vidět, že nejvíce byl český teplokrevník zušlechtován anglickým plnokrevníkem (35%). Podle MÜLLEROVÉ (2010) se jedná o bezesporu o nejvýznamnějšího zušlechtovatele ostatních plemen. JISKROVÁ (2001) uvádí, že bez anglického plnokrevníka není možné produkovat kvalitní sportovní koně. BYRTUSOVÁ (2007) ve své práci zmiňuje, že anglický plnokrevník je ideálním zušlechtovatelem ČT a že pozitivně ovlivňuje jeho sportovní výkonnost. MRÁZKOVÁ (2009) přidává, že koně s podílem plnokrevné krve jsou vhodní do sportu díky živějšímu temperamentu.

Jako 2. nepoužívanější plemeno k zušlechtování českého teplokrevníka bylo použito holštýnského koně. Hned po něm pak hannoverský kůň. DOLEŽALOVÁ (2012) vysvětluje, že jsou tato dvě plemena oblíbena mezi chovateli právě díky jejich vynikajícím sportovním schopnostem, charakterem, exteriérem, jezditelností a ochotou k práci.

Graf č. 15 - Plemenné zastoupení otců matek., u koní plemene český teplokrevníka, startujících v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015

Pokud bychom se podívali do původů slovenských teplokrevníků (chovaného v ČR), startujících v daných letech v soutěžích všestrannosti, zjistili bychom, že mají nejčastěji v původech ze strany otce, stejně nejčastěji používaná plemena, jako jsme právě zmiño-

vali u českého teplokrevníka. Dobré výsledky v tomto roce a v této disciplíně měli potomci holštýnského hřebce Quirada.

V zušlechťování koní hraje svoji roli také původ matky. Otcové matek u českého teplokrevníka (u námi sledované skupiny koní), jsou vykresleny na grafu č. 15. Vidíme, že plemenná rozmanitost je chudší. Nejvíce zastoupeným je anglický plnokrevník. Dobré výsledky v tomto roce a v této disciplíně měl na potomstvu ve druhé generaci (takže to byly otcové matek – dědové námi hodnocených koní) Distinctly North (USA), Behistouna (FR) a Quoniam II – 69. Kromě posledního (ČT) se jedná o anglické plnokrevníky.

Koním, startující v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015, dominuje v původu holštýnský a hanoverský kůň. Je zajímavé, že samostatně se ani holštýnský ani hannoverský kůň ve sledovaných soutěžích skoro nevyskytoval. Přitom jsme si v dříve popsaných odstavcích ukázali, že ve světě se v soutěžích všestrannosti drží mezi nejvýkonnějšími plemeny. Pravděpodobně se u nás moc nevyskytuje kvůli finanční náročnosti, spojené s nákupem těchto kvalitních zahraničních koní.

Tab. č. 11 – Žebříček nejlepších plemenů v soutěžích všestrannosti (ČJF, 2017)

Žebříček nejlepších plemenů dle ASH v soutěžích všestrannosti za období 2006 - 2015 (min. 5 potomků)

Pof.	Číslo	Jméno plemenika	Počet potomků	Počet startů	Nejvyšší stupeň	ASH (S)	ASH (ST)	ASH (T,TT)
1	2906	Federweisser	8	50	S	0,778		
2	898	Belfast Vasury	5	49	S	0,736		
3	577	Rock' n Roll s.v.	19	103	S	0,718		
4	2736	Lantian	8	51	T	0,698	0,675	0,687
5	905	Carismo	9	46	T	0,693	0,680	0,694
6	1072	Lordano	8	48	ST	0,690	0,696	
7	1016	Quirado	5	47	S	0,681		
8	855	Palisco	6	58	S	0,678		
9	752	Varadero s.v.	10	119	ST	0,666	0,667	
		Secret'n Classy (CAN)	10	91	T	0,666	0,637	0,643
11		Enjoy Plan (USA)	5	49	ST	0,659	0,666	
12	623	Landprinz s.v.	5	40	S	0,645		
	815	Caletto III	6	87	T	0,645	0,645	0,652
14	900	Landino	7	29	S	0,640		
15	2782	Ballast s.v.	8	35	ST	0,636	0,622	
	2574	Mill Pond (FR)	7	34	S	0,636		
17	434	Veneur du Luc s.v.	5	41	ST	0,630	0,635	
	2507	Sharp End (GB)	5	59	S	0,630		
19		Landos	7	117	TT	0,626	0,626	0,591
20	856	Silvio II	16	163	T	0,622	0,610	0,612
21	794	Corsár	8	128	T	0,618	0,603	0,603
22	814	Catango Z	8	82	T	0,617	0,609	0,617
23	2745	Oscar	5	30	S	0,598		
24	677	Regulus	6	42	S	0,592		
25	2717	Majáles s.v.	11	127	ST	0,587	0,589	
26	2512	Dara Monarch (GB)	12	250	T	0,575	0,575	0,576
27		Beccari (USA)	8	76	S	0,571		
28		Papillion	6	71	ST	0,569	0,565	
29	514	Renomee Z	5	39	S	0,558		
30	321	Harlow (USA)	5	67	T	0,554	0,554	0,550
31	2599	Rafinad s.v.	16	247	T	0,550	0,550	0,540
32		Jasmin	6	60	S	0,524		
33	2740	Bacte de Quettehou	6	81	ST	0,520	0,528	
34	2497	Rookery Hill (GB) s.v.	6	75	T	0,519	0,519	0,521
35		Hugben - 49 s.v.	7	90	T	0,512	0,512	0,502
36	2516	Lopez	6	69	S	0,508		
37		House Rules (USA)	7	44	S	0,505		
38	2421	Quoniam II - 257	12	161	T	0,479	0,478	0,489
39	2645	Orlan s.v.	5	35	S	0,478		
40	718	Mineral s.v.	8	37	S	0,460		

6 ZÁVĚR

Všestrannost je sice po právu považována za jednu z nejkrásnějších a nejatraktivnějších jezdeckých disciplín, ale nezapomínejme na to, že se řadí také mezi ty nejnebezpečnější.

Jedná se o velmi náročnou disciplínu, která vyžaduje od dvojice perfektní trénovanost a soustředěnost. Neexistuje nic lepšího, co by mohlo lépe prověřit spolupráci a připravenost koně i jezdce. Zároveň prověřuje dvojice schopnost řešit situace, na které se připravit nemohla.

Nikdy nedocílíme dobrého a výkonného koně pro všestrannou způsobilost, pokud koni nedopřejeme kvalitní, systematický výcvik s příslušným kondičním a vytrvalostním tréninkem. Velmi také záleží na výběru plemene. Ne všechna plemena jsou pro tuto soutěž vhodná. V dnešní době je úroveň šlechtění koní na vysoké úrovni a tak je dostupná celá řada kvalitních plemen.

Cílem práce bylo zhodnocení vlivů jednotlivých faktorů na výkonnost koní ve všestrannosti. Při testování byla použita statistická analýza metodou ANOVA (analýza rozptylu) a následné testování pomocí Scheffeho testu. Získaná data byla statisticky hodnocena v programu STATISTICA 2012. Sledovali se výsledky vlivů jednotlivých faktorů pro PPB. Sledovanými faktory byly věk, pohlaví, plemeno a rok startu. Dalšími sledovanými faktory v soutěžích byly: pohlaví koní, země původu koní, plemeno a vliv zahraničních hřebců.

V mé práci jsem zjistila, že v současné době soutěžím všestrannosti kralují irští sportovní koně. U nás se sice objevují, ale zatím v menší míře. Příčinou by mohla být finanční stránka českých chovatelů koní. Nejdostupnější jsou pro ně přece jen česká plemena, jako jsou český teplokrevník a slovenský teplokrevník chovaný v ČR. Dále jsou pak dobře dostupní angličtí plnokrevníci, kteří zvláště při vyřazení z dostihů, jsou finančně za velmi přijatelnou cenu.

Zjišťovali jsme vliv jednotlivých faktorů na výkonnost koní ve všestrannosti. Porovnávali jsme období deseti let (2005-2015). Zjišťovali jsme, jak se postupem času měnily konkrétní sledované faktory. Zjistili jsme, že na výkonnost mělo vliv plemeno, věk koně a rok jeho startu. Co se týče věku koní, tak nejlepší výkonnost měli koně od 13 do 16 let (11,81 PPB). Výkonnost stoupala až do věku patnácti let (15,01 PPB), poté začala klesat. Z plemen měl nejlepší výkonnost již zmíněný irský sportovní kůň (17,4 PPB). Dále pak koně arabští (14,9 PPB). Ti však byli zastoupeni v malém počtu. Překvapivě dobře

si vedl také slovenský teplokrevník chovný v ČR + koně Kinští (18,89 PPB). Dále se nám prokázalo, že v roce 2015 vzrostla výkonnost koní, oproti roku 2005. To je motivující zpráva pro chovatele koní. Potvrzuje to totiž, že se zkvalitňuje chov českých koní. Při porovnání výkonnosti z obou let (2005, 2015) jsme zjistili fakt, že největší nárůst ve výkonnosti zaznamenali arabští koně. Velký pokrok ve šlechtění koní zaznamenalo Německo. Německá teplokrevná plemena totiž zaznamenala 2. nejvyšší nárůst výkonnosti za sledované období. Překvapivé výsledky měl český teplokrevník, který se výší nárůstu výkonnosti, za dané období, zařadil hned za německá teplokrevná plemena. Pro české chovatele koní je to skvělá zpráva. Dokazuje to úspěch v pokroku ve šlechtění českého teplokrevníka na sportovní výkonnost.

Dalším zjištěním (podle našeho testování) bylo, že na výkonnost nemělo vliv pohlaví. V obou uvedených letech byli k soutěžím všestrannosti nejčastěji používáni valaši, pak klisny a nejméně hřebci. Dalším sledovaným bodem byla země původu koně. Drtivá většina startujících koní byla narozených v České republice. Počet importovaných koní v ČR stoupá. Jenom za sledované období počet zahraničních koní vzrostl o 8 %. Zatímco v roce 2005 byl nejčastější dovoz koní z Irska a Rakouska, v roce 2015 importu koní dominovalo Polsko, Německo a Rakousko. Posledním sledovaným faktorem byl vliv působení zahraničních hřebců. I když v českých soutěžích všestrannosti převažovalo české plemeno – mohli jsme si všimnout, že šlechtění těchto českých koní je založeno především na plnokrevné krvi anglického plnokrevníka a krvi francouzských a německých plemen.

Na závěr bych chtěla dodat, že pokud chtějí čeští reprezentanti v soutěžích všestrannosti konkurovat zahraničním jezdcům, doporučovala bych jim buď pořízení importovaného koně (především irského sportovního koně nebo německá teplokrevná plemena) nebo jedno z našich českých sportovních plemen. V případě českého plemene, z uvedených dat víme, že je na tom slovenský teplokrevník chovaný v ČR (oproti tomu českému) pořád výkonnostně lépe. Nicméně se nebojím doporučit spíše českého teplokrevníka. Je to z důvodu, že výkonnost českého teplokrevníka za 10 let rapidně vzrostla, zatímco u slovenského teplokrevníka chovaného v ČR se mírně zhoršila. Tento slovenský teplokrevník má sice pořád ještě o trochu lepší výkonnost, než český teplokrevník, ale s přihlédnutím na šlechtitelský pokrok, nemusí dlouho trvat a za chvíli může s výkonností zaostávat za českým teplokrevníkem. Co se týče výběru vhodného českého teplokrevníka, doporučovala bych českým majitelům, jezdcům a chovatelům koní zaměřit se na to,

aby měl v původu buď anglického plnokrevníka, nebo pokud možno některého z německých teplokrevných plemen. V tomto případě by mohl být dobrou variantou holštýnský nebo hannoverský kůň. Je to z důvodu toho, že u šlechtění českého teplokrevníka je kladen důraz na skokové vlastnosti. Kůň pro soutěže všestrannosti však musí být také rychlý a vytrvalý. Proto se chovatelé velmi často přiklánějí k anglickému plnokrevníkovi.

7 SEZNAM LITERATURY

1. ČERNOCKÝ A., PROCHÁZKA L., 2012: *Zemský hřebčinec Tlumačov: Provincial Stud Farm Tlumačov = Landgestüt Tlumačov*. 1. vyd. Opava: Dalibor Gregor, 138 s. ISBN 978-80-904692-9-7.
2. DIBALOVÁ M., *Vliv plemenné příslušnosti na výkonnost koní v soutěžích všestrannosti*, Diplomová práce, Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2009, 60
3. DOBEŠ J., 1997: *Jezdeckví a dostihový sport*. Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 338 s.
4. DOBEŠ J., *Skokové a terénní ježdění*. Pardubice: B. Turek, 1938
5. DRAPEROVÁ J., 1997: *Kůň a péče o něj: velká obrazová encyklopedie: průvodce péčí o koně a poníky*. Čes. vyd. 1. Překlad Magdalena Pechová. Ilustrace Jan Hošek. Praha: Svojtka a Vašut, 256 s. Krystal. ISBN 80-718-0277-8.
6. DUŠEK J. et al., 1999: *Chov koní*. Praha: Nakladatelství Brázda, s. r. o, 370 s. ISBN 80-209-0282-1
7. EDWARDS E. H., 1998: *Obrazová encyklopedie koní*. Praha: Agentura CESTY, 400 s. ISBN 80-7181-060-6
8. ETHERINGTON-SMITH M., 2003: *Cross-country course design and construction: the essential guide for course designers, builders and competitors*. London: J. A. Allen, ISBN 08-513-1844-4.
9. GREGOR D., HLAČÍK Z., 2010: *Anglická plnokrevník*. 1. vyd. Opava: Foto Gregor, 160 s. ISBN 978-80-904692-0-4
10. GRODL J., 2009: *Všestrannost. Jezdeckví, Říjen*.
11. HALLER M., 2014: *Koně z celého světa*. Praha: Euromedia Group, k. s., 272 s. ISBN 978-80-242-4428-0
12. HANUŠOVÁ K., 2011: *Holštýnský kůň: Z podmáčených marší až na olympiádu. Jezdeckví., březen*.
13. HARRIS M. C., SWINNEY N. J., 2011: *Chov a šlechtění koní*. Praha: Svojtka & Co s. r. o., ISBN 978-80-256-0470-0
14. HERMSEN J., 1998: *Encyklopedie koní*. Čestlice: Rebo Productions, 312 s. ISBN 80-85815-86-9
15. CHEHAIBIOVÁ I., 2012: *Anglický plnokrevník: Ladná a harmonická perla dostihových oválů. Jezdeckví., leden*.

16. JISKROVÁ I., 2011: Český teplokrevník: Nejpočetnější, ale málo vyrovnané plemeno. *Jezdectví*, červen.
17. KAPITZKE G., 2008: *Kůň od A do Z: plemena, chov, chování, jezdeckví, spřezení*. Vyd. v češtině 1. Praha: Nakladatelství Brázda, 411 s., ISBN 978-80-209-0363-1
18. KHOLOVÁ H., 2000: *Koně*. Vyd. 3. Ilustrace Jan Hošek. Praha: Aventinum, 224 s. Krystal. ISBN 80-715-1137-4
19. KOHÚTOVÁ M., *Vliv zahraničních plemen na zvýšení sportovní výkonnosti českého teplokrevníka v drezurních soutěžích*, Diplomová práce, Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2007, 62
20. KOVÁČOVÁ D., 2012: Oldenburský kůň: Cesta za sportovním úspěchem. *Jezdectví*., duben.
21. KRČOVÁ S., *Zhodnocení významu hannoverského koně ve šlechtění českého teplokrevníka*, Diplomová práce, Brno, Mendelova univerzita v Brně, 2007, 54
22. KRČOVÁ, M. S. *Zhodnocení vlivu importu zahraničních plemen koní na sportovní výkonnost populace teplokrevných koní v České republice*, Disertační práce, Brno, Mendlova univerzita, 2013, 125s.
23. MCBANE S., DOUGLAS-COOPER H., 1997: *Svět koní*. České vyd. 1. Praha: Svojtka a Vašut, 160 s. ISBN 80-718-0240-9
24. MISARĎ D., 2011: *Vývoj chovu koní v Čechách, na Moravě a na Slovensku*. Vyd. 1. Praha: Brázda, 295 s., [56] s. obr. příl. ISBN 978-80-209-0383-9
25. MISARĎ D., JISKROVÁ I., 2001: *Chov a šlechtění koní*. 1. vyd. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 170 s. ISBN 978-80-7157-510-8
26. MOTYGINOVÁ Z., 2011: Všestrannost prověří jezdce ve všech směrech. *Jezdectví*, BŘEZEN.
27. NAVRÁTIL J., 2007: *Základy chovu koní*. 3., přeprac. vyd. Praha: Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha, 79 s. ISBN 978-80-7271-186-4
28. PEPLOWOWÁ E., 1999: *Encyklopedie koní*. Praha: Jan Vašut, 192 s. ISBN 80-723-6068-X.
29. SLYOVÁ D., 2002: *Jezdectví: obrazový průvodce*. 1. české vyd. Praha: Svojtka, 160 s. ISBN 80-723-7505-9.
30. STAROSTOVÁ L., KREJČÍ M., 2011: Anglický plnokrevník v českém sportu: Ustupující tendence. *Jezdectví*., prosinec.

Internetové zdroje:

1. BURDOVÁ M., 2012. CESTA KONÍ ZA PĚTI KRUHY I. [online]. [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/cesta-koni-za-peti-kruhy-i>
2. EQUICHANNEL, 2004. STAVBA TRATÍ VŠESTRANNOSTI. [online]. [cit. 2015-04-12]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/stavba-trati-vsestrannosti>
3. CERHOVÁ M., 2015. ŽEBŘÍČKY PLEMENÍKŮ 2014- KDO VLÁDNE SVĚTOVÉMU CHOVU KONÍ?. [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/zebricky-plemeniku-2014>
4. BURDOVÁ M., 2012. SKOKY JEDNOTLIVCŮ „PO ŠVÝCARSKU“. [online]. [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/skoky-jednotlivcu>
5. BURDOVÁ M., 2012. FRANTIŠEK VENTURA A TI DRUZÍ. [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné na <http://www.equichannel.cz/frantisek-ventura-a-ti-druzi>
6. PETRMANNOVÁ M. 2012. JAK SE JEZDÍ VŠESTRANNOST. [online]. [cit. 2017-04-12]. Dostupné na <http://www.equichannel.cz/jak-se-jezdi-vsestrannost>
7. Plemeníci pro plnokrevný chov. Databáze online. [cit. 2017-04-15]. Dostupné na: <http://www.napajedlastud.com>
8. PLEMENNÁ KNIHA SF. Databáze online. [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <http://en.sellefrancais.fr/the-selle-francais-breed-82-rubrique.html>
9. JEZDECTVÍ, VÝSLEDKY ČESKÝCH SPORTOVců. Databáze online. [cit. 2017-03-25]. Dostupné na: <http://www.olympic.cz/sport/vsechny-vysledky/15>
10. JEZDECTVÍ, VŠESTRANNOST- VYBAVENÍ A HISTORIE. Databáze online. [cit. 2017-04-15]. Dostupné na: <http://www.olympic.org/equestrian-eventing-equipment-and-history?tab=history>
11. ZLATÁ PODKOVA. Databáze online. [cit. 2017-03-26]. Dostupné na: <http://www.zlatapodkova.cz/zlata-podkova>
12. CZECH EQUESTRIAN TEAM, KONĚ. Databáze online. [cit. 2017-4-18]. Dostupné na: <http://www.c-e-t.cz/cs/site/horses>
13. HISTORIE MORAVSKÉHO TEPLOKREVNÍKA. Databáze online. [cit. 2017-04-15]. Dostupné na: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/historie-moravskeho-teplokrevnika/>
14. KONĚ PRO VŠESTRANNOST A HONY. Databáze online. [cit. 2017-04-28]. Dostupné na: <http://www.kwpn.org/kwpn/breeding/eventing-horses-jumpers/>

15. VŠESTRANNOST, VÝSLEDKY. Databáze online. [cit. 2017-03-20].
Dostupné na: <http://www.vsestrannost.cz/>
16. HISTORIE VŠESTRANNOSTI. Databáze online. [cit. 2017-04-18].
Dostupné na: <http://www.vsestrannost.cz/historie/vsestrannost-historie.pdf>
17. HOLUBCOVÁ E., LIPINSKÁ K., 2017. ANGLOARAB- PLEMENO V OHROŽENÍ. [online]. [cit. 2017-04-24]. Dostupné z: <http://www.equichannel.cz/angloarab-plemeno-v-ohrozeni>
18. HŘEBČINEC PÍSEK, HISTORIE. Databáze online. [cit. 2017-04-15].
Dostupné na: <http://www.zemskyhrebcecpisek.cz/historie-hrebcece>
19. ZEMSKÝ HŘEBČINEC PÍSEK, VYHODNOCENÍ ČINNOSTI. Databáze online. [cit. 2017-03-26]. Dostupné na: http://eagri.cz/public/web/file/322874/Zemsky_hrebcece_Pisek.pdf
20. HŘEBČÍN ALBERTOVEC S.R.O., *Equichannel* [online]. 2007. Databáze online. [cit. 2017-04-16]. Dostupné na: <http://www.equichannel.cz/hrebcece-albertovec-sro>
21. SVAZ CHOATELŮ ČESKÉHO TRAKÉNA. Databáze online. [cit. 2017-04-18]. Dostupné na: <http://www.ceskytraken.cz/node/5>
22. CHOV KONÍ, VŠESTRANNOST. Databáze online. [cit. 2017-04-12].
Dostupné na: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=747
23. CHOVNÝ CÍL HANNOVERSKÉHO KONĚ. Databáze online. [cit. 2017-03-25]. Dostupné na: <http://en.hannoveraner.com/home/breeding/breeding-program/-aim/>
24. HISTORIE VŠESTRANNOSTI. Databáze online. [cit. 2017-04-22].
Dostupné na: <http://www.discovereventing.com/?q=node/67>
25. HISTORIE VŠESTRANNOSTI. Databáze online. [cit. 2017-04-24].
Dostupné na: <http://www.vsestrannost.cz/historie/vsestrannost-historie.pdf>
26. JAROSLAV HATLA, O MNĚ. Databáze online. [cit. 2017-04-26].
Dostupné na: <http://www.hatlaeventing.com/about-me.html>
27. FEI DATABÁZE, KALENDÁŘ. Databáze online. [cit. 2017-04-23].
Dostupné na: <https://data.fei.org/Calendar/Search.aspx>
28. O VŠESTRANNOSTI. Databáze online. [cit. 2017-03-28].
Dostupné na: <http://www.fei.org/fei/disc/eventing/about>

29. BRITSKÁ VŠESTRANNOST, DISCIPLÍNA DREZURY, PARKURU A KROSU. Databáze online.
[cit. 2017-03-29]. Dostupné na: <http://www.britisheventing.com/asp-net/page.aspx?section=20&itemTitle=The+Disciplines+of+Dressage%2c+Showjumping+%26+Cross+Country>
30. PRAVIDLA VŠESTRANNOSTI 2017. Databáze online. [cit. 2017-03-27].
Dostupné na http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/pravidla/2017/2017_vseobecna_pravidla_0603_1.pdf
31. PŘEHLED O SPORTOVNÍCH KONÍCH 2017_Databáze online. [cit. 2017-03-30].
Dostupné na: <http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>
32. WBFSSH. Databáze online. [cit. 2017-03-28].
Dostupné na: http://www.wbfsh.org/files/September_Eventing_horse_Final.pdf
33. MORAVSKÝ TEPLOKREVNÍK, ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM. Databáze online. [cit. 2017-03-29].
Dostupné na: <http://www.moravskyteplokrevnik.cz/slechtitelcky-program-mt/>
34. CHOV KONÍ, SLOVENSKÝ TEPLOKREVNÍK CHOVANÝ V ČR. Databáze online. [cit. 2017-03-30].
Dostupné na: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=938
35. ŘÁD PLEMENNÉ KNIHY PLEMENE SLOVENSKÝ TEPLOKREVNÍK CHOVANÝ V ČR. Databáze online. [cit. 2017-04-12].
Dostupné na: <http://www.studbookcs.cz/doc/rad2.pdf>
31. ŘÁD PLEMENNÉ KNIHY, ČESKÁ PLEMENNÁ KNIHA ANGLICKÉHO PLNOKREVNÍKA, Databáze online. [cit. 2017-04-12].
Dostupné na: http://www.dostihyjc.cz/download/RAD_PK_net.pdf
32. CHOV KONÍ, ANGLICKÝ PLNOKREVNÍK. Databáze online. [cit. 2017-3-25]. Dostupné na: http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=898
33. JOCKEY CLUB, CHOV KONÍ, Databáze online. [cit. 2017-4-24]. Dostupné na: <http://www.dostihy.cz/cz/chov-koni.html>
34. ŠLECHTITELSKÝ PROGRAM ČT, Databáze online. [cit. 2017-1-24]. Dostupné na: <http://www.schct.cz/cz/svaz/slechtitelstky-rad.html>

35. ASOCIACE SVAZU CHOVATELŮ KONÍ V ČR, Databáze online. [cit. 2017-1-24]. Dostupné na: http://www.aschk.cz/hafling/pk/index_hf.php?plem=hf
36. IRŠTÍ SPORTOVNÍ KONĚ, PLEMENNÁ KNIHA IRSKÉHO SPORTOVNÍHO KONĚ. Databáze online. [cit. 2017-04-03]. Dostupné na: [\(http://www.horsesportireland.ie/breeding/irish-sport-horse-studbook/\)](http://www.horsesportireland.ie/breeding/irish-sport-horse-studbook/)

8 SEZNAM OBRÁZKŮ

- **Obr. č. 1** - *Plemeník anglického plnokrevníka Meandre (FR)*
zdroj: (<http://www.napajedlastud.com/cs/mdl/info/meandre-fr>)
- **Obr. č. 2** - *plemenný hřebec ČT- Compliment,*
dostupné z: (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/7>)
- **Obr. č. 3** - *Plemenný hřebec holandského teplokrevníka (KWPN) Oscar,*
dostupné z : (<http://www.hrebcinec-tlumacov.cz/kun/7>)
- **Obr. č. 4** - *Slovenský teplokrevník chovaný v ČR- plemenný hřebec Costly Friend,* dostupné z: (<http://www.studbookcs.cz/plemenici14/1984%20COSLY%20FRIEND.htm>)
- **Obr. č. 5** - *Angloarabský plemenný hřebec Bonaparte N*
zdroj:(<https://www.rimondo.com/horse-details/44824/Bonaparte-N-AA>)
- **Obr. č. 6** - *Francouzský jezdecký kůň - plemenný hřebec Jaguar Mail,*
zdroj: (<http://www.hilltopfarminc.com/stallion/jaguar-mail/>)
- **Obr. č. 7** - *Holštýnský plemenný hřebec Cassini's Son*
zdroj:(<http://www.zemskyhrebcinecpisek.cz/plemenni-hrebci?categoryId=2816&id=31450&action=itemDetail&oid=4095678&nid=13471>)
- **Obr. č. 8** - *Hannoverský plemenný hřebec Commodor.*
zdroj: (<http://www.nejkun.cr/?m=201407>)
- **Obr. č. 9** - *Irský sportovní kůň*
zdroj: (<http://worldphotozone.com/irish-sport-horse-registry-database-tempartments/>)
- **Obr. č. 10** - *Plemenný hřebec moravského teplokrevníka Przedswit Pares,*
zdroj: (<http://www.nejkun.cr/?cat=13&paged=6>)
- **Obr. č. 11** - *Plemenný hřebec oldenburského koně – Lord Weingard,*
zdroj:(<http://www.equichannel.cz/teplokrevni-hrebci-v-ceskem-chovu-lord-weingard>)
- **Obr. č. 12** – *Plemenný hřebec trakénského koně - Magic Lord,*
zdroj: (<https://cz.pinterest.com/pin/427490189600951340>)

9 SEZNAM GRAFŮ

- **Graf č. 1-** *Průměrné hodnoty PPB u jednotlivých věkových skupin*
- **Graf č. 2-** *Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen*
- **Graf č. 3-** *Průměrné hodnoty pomocných bodů v jednotlivých letech*
- **Graf č. 4-** *Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen v roce 2005*
- **Graf č. 5-** *Průměrné hodnoty pomocných bodů u jednotlivých plemen v roce 2015*
- **Graf č. 6-** *Zastoupení pohlaví koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005*
- **Graf č. 7-** *Zastoupení pohlaví koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015*
- **Graf č. 8-** *Původ koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005*
- **Graf č. 9-** *Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005*
- **Graf č. 10-** *Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015*
- **Graf č. 11-** *Země původu koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015*
- **Graf č. 12-** *Plemenné zastoupení koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2005*
- **Graf č. 13-** *Plemenné zastoupení koní startujících v soutěžích všestrannosti v roce 2015*
- **Graf č. 14 –** *Plemenné zastoupení otců u koní plemene český teplokrevník, startujících v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015*
- **Graf č. 15 -** *Plemenné zastoupení otců matek., u koní plemene český teplokrevník, startujících v soutěžích všestrannosti v letech 2005 a 2015*

10 SEZNAM TABULEK

- **Tab. č. 1-** *Žebříčky českých jezdců, soutěžících ve všestrannosti za rok 2016, do stupně z (<http://www.vsestrannost.cz/vysledky/2016/zebricky/seniori.pdf>) a z (<https://data.fei.org/Ranking/Search.aspx?rankingCode=CWR>)*
- **Tab. č. 2-** *Úrovně obtížností soutěží všestrannosti (ČJF, 2017)*
- **Tab. č. 3-** *Bodování chyb na překážkách a za překročení času v terénní zkoušce (ČJF, 2017)*
- **Tab. č. 4-** *Bodování chyb na překážkách ve skokové zkoušce (ČJF, 2017)*
- **Tab. č. 5 -** *Matice výpočtu koní ve všestrannosti (<http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>)*
- **Tab. č. 6 -** *Popisné statistiky hodnocení výkonnosti koní ve všestrannosti v letech 2005 a 2015*
- **Tab. č. 7 -** *Vliv jednotlivých faktorů na výkonnost koní ve všestrannosti*
- **Tab. č. 8 -** *Země původu 100 nejlepších koní z roku 2005 a 2015*
- **Tab. č. 9 -** *Žebříček nejlepších sportovních koní ve všestrannosti v ČR za rok 2015, dostupné z (<http://www.cjf.cz/files/stranky/dokumenty/prehledy-o-sportovnich-konich/rocenka2015.pdf>)*
- **Tab. č. 10 -** *Světový žebříček nejlepších sportovních koní ve všestrannosti za rok 2015, dostupné z (http://www.wbfs.org/files/Eventing_Breeders_September_final_2015.pdf)*
- **Tab. č. 11 –** *Žebříček nejlepších plemenů v soutěžích všestrannosti (ČJF, 2017)*

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

A1/1-	anglický plnokrevník
CCN-	národní závody všestrannosti
CNC-	krátký formát národních závodů všestrannosti
CS-	slovenský teplokrevník chovaný v ČR
ČJF-	Česká jezdecká federace
ČT-	český teplokrevník
FEI-	Mezinárodní jezdecká federace
ISH-	(Irish sport horse)- irský sportovní kůň
KWPN-	(Koninklijk Warmbloed Paard Nederland)- holandský teplokrevník
SF-	(Selle Français)- francouzský jezdecký kůň
SCHCS-	svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v ČR
SCHPMT-	svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka
WBFSH-	(World Breeding Federation for Sport Horses)- světová federace pro chov sportovních koní